

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare numai odată pe lună,
conținând însă un număr dublu de
pagini ca în anii precedenți!

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 700 Lei pe 1 an
Advocați . . . . . 500 Lei pe 1 an
Magistrați . . . . . 400 Lei pe 1 an
Un număr simplu . . . . . 30 Lei
Un număr dublu . . . . . 35 Lei
Un număr vechiu . . . . . 40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53
Telefon 590. Administrația: Str. Iuliu
Maniu 8 (Radio Reclame Româna S.A.)
unde se primesc abonamente și orice
cereri de adție. Telefon 630

Director fondator și redactor responsabil: **VASILE M. DIMITRIU** Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Colaboratori:

Alexandrescu Traian
Fost Prim-președinte de Tribunal
Pro Decenul Baroului avocaților
din București

Anca Justin Leontin
Judecător Trib. Cluj

Bulgăraș-Popov Ad. Gr.
Avocat Contencios CFR Cluj

Ceur Aslan Ernest
Consilier la Curtea de Apel Timișoara

Balaștu Paul
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Bartha Ignat
avocat din Cluj

Docan P. George
Președinte Tribunalul Buzeu

Dolj I. Ionescu
Președinte la Consiliul legislativ

Fillpescu Constantin
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Fillpescu Ricard
Judecător tribunalul Cluj

Hajeganu Emil
Profesor la Universitatea din Cluj

Kis Maurițiu
Profesor universitar pensionar

Lazar Aurel
Fost ministru, Avocat Oradea-Mare

Leon N. Gheorghe Dr.
Profesor la Universitatea din Cluj

Maria Alexandru
Prim președintele Curții de Apel
Timișoara

Mănescu Ion
Președinte la Curtea de Apel Cluj

Micșa Pompei
Prim președintele Curții de Apel Cluj

Munteanu Victor
Avocat din Sibiu

Negrea Camil
Profesor la Universitatea din Cluj

Onișor Victor
Profesor la Universitatea din Cluj

Pastia P. Vasile
Primprocuror la Tribunalul Brăila

Petrescu F. Vasile
Președinte de secție la Trib. Sighișoara

Popp Romulus
Prim președintele Curții de Apel
Brașov

Porușiu Petre
Profesor la Universitatea din Cluj

Praporgescu Ștefan
Consilier la Curtea de Apel Oradea-Mare

Sfetcu Emilian
Judecător șef la ocolul Mercurea-
Sibiului

Stăncescu Ștefan
Prim președintele Curții de Apel
Oradea-Mare

Tolciu Ioachim
Avocat din Cluj

Tănăsescu Teodor
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Xantopol Constantin
Fost magistrat. Avocat din Cluj

C U P R I N S U L

1. Aplicarea art. 61 al. II pr. p. română
în Ardeal . . . . . de *I. I. Ionescu Dolj*
preș. Consiliului Legis-
lative S. I.
2. Justificarea și opoziția în legătură cu
legea pentru accelerarea judecăților de . . . . . *A. M.*
3. Urcarea taxelor de timbru . . . . . de *Dr. I. Tolciu*
advocat din Cluj
4. Obligațiunea de a prezenta un act
oficial instanță . . . . . de *Dr. Vasile Stan*
advocat
5. Câteva îndrumări . . . . . de *V. M. Dimitriu*
Procuror General
6. Activitatea Curții de Casație în anul
1928.

**Banca
Ardeleană și
Cassa de Economii
S. A. R.**

Cluj, Piața Unirii Nr. 32. (Casa proprie)

Fondată în anul
1894

Este cointerată cu: Banca Chrissoveloni, București și Banca Comercială Ungară din Pesta, Budapesta

Sucursale:
Arad, Brașov, Oradea, Sibiu,
Târgu-Mureș, Turda

CASA DE PĂSTRARE ȘI BANCA

**DE CREDIT DIN
CLUJ SOC. AN.**

CLUJ, PIAȚA UNIRII

7

SUCURSALE:
IN DEJ, DICIOSÂN-

MARTIN, ALBA-IULIA ȘI TÂRGU-MUREȘ

Capitaluri
proprii Lei
77,000.000

Efectuază
avantajos
orice afa-
ceri bancare

**Banca Generală a Țării
Românești București,**

Brăila,
Brașov, Cluj,
Constanța, Craiova,
Galați, Giurgiu, Oradea,
Mare, Ploești, Sfântul
Gheorghe, Târgul
Măgurele

Societate Anonimă

Capital vărsat Lei 60,000.000 // Rezerve Lei 50,000.000
Adresa Telegrafică: „GENEROMANA“

BANCA CENTRALĂ

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
SOCIETATE ANONIMĂ IN CLUJ
Strada Regina Maria Nr. 1-3

Secția specială
pentru ciment - Secția de
Bancă și devize - Execută tot
felul de tranzacțiuni bancare,
plăți pe toate piețele interne
și streine - Depunerile se
fructifică în condițiile cele
mai favorabile

Capital: Lei 50,000.000
Fonduri: Lei 20,000.000

Legături directe cu America!

**Banca
Chrissoveloni**

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

Capital și rezerve:
LEI 350,000.000

SUCURSALA CLUJ
SEDIUL CENTRAL BUCUREȘTI

Sucursale: Constantinopol, New-York,
Brăila, Constanța, Galați, Sibiu. // Bănci
afiliate: Banca de Devize și Lombard,
București, Banca Ardeleană Casa de Eco-
nomie Cluj, Chrissoveloni & Co. Paris,
Chrissoveloni & Co. Viena

TELEFON:
379, 62, 427, 980

Industria Sârmei S. A. Cluj

**Fabrica:
Câmpia-Turdei**

Fabricăm: Sârmă laminată, Fier de beton, Scoabe,
Cue de tot felul, Sârmă arsă, arămită, Sârmă
de oțel, Arcuri de mobile, Sârmă
ghimpată, zincată, Agrafe.

Telefon: 4-40, 3-47 — Adresa telegrafică: „Ferrum“ Cluj

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare numai odată pe lună, conținând însă un număr dublu de pagini ca în anii precedenți

Abonamentul pentru	Instituții și Autorități	700 Lei pe 1 an
•	Advocați	500 Lei pe 1 an
•	Magistrați	400 Lei pe 1 an
	Un număr simplu	30 Lei
	Un număr dublu	55 Lei
	Un număr vechiu	40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53
Telefon 590. Administrația: Str. Iuliu
Maniu 8 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și orice
cereri de adje: Telefon 630

Aplicarea art. 61 al. II pr. p. română în Ardeal

Față de părerea Curții de Apel Cluj S. II. emisă prin decizia N. C. 544—928, discutată de noi prin „Ardealul Juridic” Nr. 20/928 relativ la neaplicarea în Ardeal a art. 61 al. II pr. p. rom., părere transformată în jurisprudență prin deciziile Nr. 8908, 9251 și 9256 din 7 și 15 Noembrie 1928 ale Inaltei Curți de Casație S. II.

Ne-am adresat cerând și părerea eruditului penalist român dl. I. Ionescu Dolj, președintele Consiliului Legislativ S. I. și autorul anteproiectului legii de extindere a părții pr. p. române, din care face parte și articolul 61 al. II pr. p. r. pe întreg cuprinsul țării.

Publicăm prețiosul răspuns sosit cu nădejdea că Inalta Curte de Casație va reveni și în toate cazurile față de împărțirea părerilor, nu numai între secțiile Curții de Apel Cluj, dar și a celorlalte Curți de Apel, se va tranșa chestiunea în Secțiuni Unite. Mulțumim respectuos dlui președinte Ionescu Dolj pentru sollicitudinea arătată revistei și ajutorul dat spre deslegarea dificultății. D.

— Problema care vă preocupă — dacă art. 61 al. 2. din procedura penală română a fost extins și în provinciile alipite prin art. 314 și 315 din legea de organizare judecătorească — asupra căreia Dvs. îmi faceți cinstea a-mi cere părerea, este foarte importantă. Ea m'a preocupat din chiar momentul făuririi legii, motiv care m'a determinat a arăta soluțiunea ei chiar în circulara Nr. 58715 din 18 Iulie 1925, ce s'a dat tribunalelor de către Minister, cu ocaziunea aplicării legii, fără însă a insista asupra motivelor.

Și pentru ca, cele ce vă voi spune, să poată în adevăr avea în soluționarea problemei, rostul pe care Dvs. îl urmăriți, țin să încep prin a confirma afirmațiunea ce faceți, că în adevăr eu am redactat textele art. 314 și 315 din legea de organizare judecătorească, expunerea de motive a legii cât și circulara-instrucțiune, care s'a dat tribunalelor cu ocaziunea aplicării legii.

Pentru mine, nu face nici o îndoială, că dispozițiunile art. 61 al. 2. au fost extinse și în provinciile alipite, pentru că ele fac parte din sistemul de organizare al exercițiului acțiunii publice în procedura penală română.

În adevăr, dreptul de *reclamațiune di-*

rectă sau de *citațiune directă* — cum îl numește doctrina — prevăzut de art. 61 al. 2; nu constituie o dispozițiune, care să privească competența sau rânduelile instanțelor de judecată, după cum s'a susținut, ci, din contra, el constituie un corectiv al dreptului de monopol, pe care ministerul public îl are în privința punerii în mișcare a acțiunii publice, în procedura penală română ca și în cea franceză. Cu alți termeni acest drept face parte integrantă din sistemul de exercitare al acțiunii publice.

Pentru a tempera atotputernicia Ministerului Public, s'a acordat și părței vătămate, dreptul de a pune în mișcare acțiunea publică, adresându-se direct instanțelor de judecată, însă numai în materie corecțională, nu și în materie criminală.

Concluziunea care se degajează din cele expuse până aci este evidentă, că prin extinderea pe întreg teritoriul țării a dispozițiunilor din procedura penală română, referitoare la Ministerul public, la atribuțiunile lui, adică la condițiunile de exercitarea acțiunii publice, ele au fost extinse toate, deoarece formează un sistem unitar, iar nu ciuntite, adică numai dispozițiunile referitoare la ministerul public, fără complimentul indispensabil al dreptului de reclamațiune directă al părții vătămate, căci în acest caz s'ar crede că legiuitorul a voit ca în provinciile alipite — Ardealul și Bucovina — acțiunea publică să nu fie exercitată în acelaș mod ca în Vechiul Regat, contrar intențiunii ce urmărea.

Ori, sistemul legii e unitar și el nu putea să fie scindat.

Dacă sub acest raport examinăm procedura transilvăneană, constatăm că această procedură avea asupra acestui punct o altă concepțiune, un alt sistem. În această proce-

dură drepturile părții vătămate asupra acțiunii publice erau altfel organizate: o serie restrânsă de delictе sunt considerate ca delictе private și față de aceste delictе partea vătămată, are întreg exercițiul acțiunii publice fără nici un amestec din partea Ministerului Public; el nici nu ia parte la ședințe când se judecă aceste delictе. În aceste delictе partea vătămată ia denumirea de *acuzator privat principal*.

În toate celelalte delictе și crime, numai ministerul public avea dreptul a pune în mișcare acțiunea publică și a o exercita, în fața instanțelor de judecată, *el singur era acuzatorul*.

În cazuri cu totul excepționale, când ministerul public nu vroia să mai susțină acțiunea publică, era dator să înștiințeze pe partea vătămată, care putea continua să susțină acuzațiunea în locul procurorului, sub denumirea de *acuzator privat subsidiar*.

O întrebare însă se naște și anume aceea de a se ști: dacă dispozițiunile art. 61 al. 2. au fost extinse, cum se vor concilia cele două sisteme de procedură, fiindcă termenii art. 314, și 315 din legea de organizare judecătorească sunt foarte laconici.

A mai rămas ceva în vigoare din sistemul procedurii ardelenе sau el a fost cu totul înlăturat?

Problema pare cu adevărat foarte grea, dar nu imposibilă, pentru că fiecare din cele două sisteme reprezintă un tot armonios și din moment ce i s'ar reduce sau înlătura o parte, nu mai rămâne un sistem de principii generale, de cari să se poată calauzi judecătorul.

Această dificultate de aplicațiune am semnalat-o din primul moment Ministrului, mult regret. G. G. Mărzescu, al cărui colaborator am fost, în timpul făuririi legii și care e inițiatorul ei.

La obiecțiunile mele de ordin juridic, el răspundea cu rațiuni superioare de Stat, de ordin politico-național:

„Cea mai importantă problemă, spunea dsa, a politiceii noastre de Stat, în prezent, este aceea a dărâmării fruntariilor între Vechiul Regat și provinciile alipite și nivelarea condițiilor de viață juridică. Ori ce lege, care tinde la aceasta, e o piatră așezată la temelia consolidării noastre naționale, și legile de poliție sunt cele dintâi care trebuie să fie uniforme. Dificultățile de aplicațiune sunt chestiuni cari vin pe al doilea plan“.

De acelaș cald și înalt patriotism, era animat când prin legea de organizarea judecătorească, cu toate dificultățile ce-i semnalăm că vor fi, a luat unele județe din provinciile alipite și le-a trecut în circumscripțiile Curților de Apel din Vechiul Regat și invers.

Acestea erau vederile inițiatorului legii.

Revenind la chestiunea ce ne-am pus și regretând că timpul nu-mi permite să pot intra în prea multe desvoltări, nu ezit a răspunde că art. 314 și 315 din legea de organizare, prin introducerea dispozițiilor referitoare la Ministerul Public și atribuțiunile lui, au modificat *implicit* toate dispozițiunile contrare din întreaga procedură transilvăneană, referitoare la acțiunea publică și modurile ei de executare și soluționare, înlocuind-le cu dispozițiunile ce formează sistemul procedurii penale române — indiferent dacă acele dispozițiuni se găsesc în partea referitoare la cercetarea prealabilă sau instrucțiunea preparatorie, sau în partea referitoare la instanțele de judecată

De exemplu, instanțele de judecată din Ardeal, nu mai pot pronunța azi *închiderea dosarului*, deși dispozițiunea referitoare la stingerea procedurii se găsește în parte referitoare la judecata, (art. 263, 301, 323, 352 și 423) și nu a fost modificată pentru că aceasă dispozițiune corespundea dreptului ce Ministerul Public avea de a renunța la acțiunea publică, ori, după sistemul în vigoare, care e al procedurii din Vechiul Regat, procurorul ne mai având dreptul de a renunța la acțiune, nici tribunalul nu va mai putea pronunța stingerea acțiunii și închiderea dosarului etc., etc.

Această părere e singura legală și care se poate susține într'un sistem de interpretare logic și rațional și conformă principiului de drept, generalmente recunoscut, că o lege nouă abrogă *implicit* tot ceea ce este contrariu în legea anterioară. Pe lângă aceasta, sistemul *principiului de acuzațiune*, care stă la baza procedurii ardelenе, a fost complect modificat și prin legea referitoare la suprimarea Ministerului public, de pe lângă judecătorii, din 19 Martie 1925:

Pentru a învedera mai mult netemeinicia părerii contrare, e destul să ne întrebăm cari ar fi în această părere drepturile părții vătămate în privința acțiunii publice în Ardeal și Bucovina?

Sunt ele cele prevăzute de procedura re-

spectivă și pe cari le am expus mai sus? Dar în acest caz, ar însemna că M. Public, nu are în aceste provincii aceleași dreptul ca în Vechiul Regat, adică ar avea mai puțin dreptul de a pune în mișcare acțiunea publică în delictele rezervate părții vătămate; or această diminuare de drepturi nu rezultă din nici un text:

Dacă s'ar susține, că pentru aceste delict, au dreptul a pune în mișcare acțiunea publică atât partea vătămată cât și ministerul public; partea vătămată deținând dreptul după procedura transilvăneană, iar ministerul public după procedura extinsă a Vechiului Regat — aceasta ar însemna că se crează un sistem intermediar, care nu e nici al procedurii transilvănene, nici al procedurii Vechiului Regat, ceea ce de sigur că nu a fost în intențiunea legiuitorului.

Deaceia, cred cu totul neîntemeiată și străină spiritului legii părerea emisă de unii juriști și admisă de unele instanțe, între care Curtea de Apel din Cluj secț. II (deciz. No. 544—928) și decurând, chiar în alta Curte de Casație (dec. 9256—928) după care, art. 314 și 315 din legea de organizare, n'ar fi modificat din procedura transilvăneană decât dispozițiunile referitoare la cercetare și instrucțiune, iar nu și acelea referitoare la judecată.

O astfel de părere, nu se poate susține nici din punct de vedere a intențiilor propunătorului legii, cari cunoscând dificultățile a trecut peste ele, nici din punct de vedere al principiilor juridice, fiindcă principiile referitoare la acțiunea publică și drepturile părții lezate asupra ei, fiind unitare formând un sistem, ele trebuie să fie aceleași în toată procedura și să producă aceleași efecte, fie că ne găsim în fața instrucțiunii preparatorii sau cea de judecată.

Toate acestea, fără a mă pronunța dacă sistemul procedurii din Vechiul Regat era superior aceluia din procedura transilvăneană, pe care l'a înlocuit sau invers. E, cred, rolul procedurii penale viitoare, să ne arate cari din cele două sisteme era de preferat¹⁾ și sperăm că aceasta nu va întârzia. Până atunci nu se poate face altfel, decât să aplicăm legea în vigoare și această lege este în sensul expus mai sus.

¹⁾ În cursul meu de procedură penală am arătat care din cele 2 proceduri, e mai științifică.

Terminând, ceea ce în fuga condeiului și printre ocupațiunile zilnice, vă pot răspunde la întrebarea ce mi-ați făcut cinstea a-mi pune, Vă rog să primiți, Domnule Consilier expresiunea sentimentelor mele de perfectă stimă.

I. I. Ionescu Dolj,
preș. Consiliul Legislativ S. I.

Justificarea și Opoziția în legătură cu legea pentru accelerarea judecăților

În „Revista Juridică” din 22 Noembrie 1928 cu No. 41—42. pe pagina 326, au apărut două deciziuni (474, 475) ale Curții de Apel Timișoara și Cluj, din cari rezultă o interpretare de lege, că așa numita „justificare” din procedura civ. ardeleană ar fi scoasă din vigoare prin legea pentru accelerarea judecăților.

Deși pare a fi superflu a se mai vorbi de „oposiție”, de „justificare” în legătură cu legea accelerării, când avem chiar și în „Mesagiul Regal” făgăduința, că nefasta lege a „accelerării”, care a adus Justiției atâtea încurcături, va fi abrogată, sau radical modificată, totuși, văzând că astfel de făgăduinți am mai primit, dar legea totuși continuă și azi a mai încurca chiar și lumea, care e chemată a descurca și a lumina pe cei împricinați, credem a nu face un lucru superflu ocupându-ne de chestiunea „justificării”.

Procedura civilă ardeleană prin art. 451 a admis remediul procedural al justificării în cazul, când *partea sau procuratorul ei*, fără vina sa omite a se prezenta la desbatere, sau a îndeplini în timpul preclus vreun act procedural, excludând acest remediu atunci, când legea nu l admite, când urmările lipsei se pot repara prin „oposiție”, în fine când omisiunea n'are urmările, pe cari instanța judecătorească trebuie să le constate prin hotărârea sa.

În art. 452—459 procedura prevede modalitățile rezolvirii cererii de „justificare”.

Dispozițiune similară se cuprinde și în procedura civ. bucovineană (art. 146—154), numindu-se „repunerea în starea primitivă” (Traducerea dlui Consilier și Profesor Dr. A. C. Spulber).

În afară de remediul procedural prevăzut de art. 451—459 procedura civilă ardeleană mai prevede și opoziția arătând în art. 430, că dacă *pârâtul* la ziua constituirii procesului (prima înfățișare) nu s'a prezentat,

față de sentința dată în lipsă poate înainta „oposiție“, pe care însă alin. 2. al art. 460 o exclude, dacă pârâtul la o altă înfățișare premergătoare a fost prezent, dacă prima zi de înfățișare la cererea sa a fost strămutată pe o altă dată, sau dacă odată a mai usat de acest remediu procedural. Conform art. 462 din oficiu se examinează, dacă în general are, sau nu loc opoziția, iar alin. ultim al art. 464 exclude „justificarea“ în cazul, când oposantul nu se prezintă la prima dezbateră fixată în urma „oposiției“ sale.

Procedura civilă română în art 154 dispune următoarele: Partea condamnată în lipsă are dreptul a face „oposiție“ în termen de 8 zile libere dela primirea hotărârei în persoană sau la domiciliu, iar în art. 157 se arată, că în judecata opoziției procedura se va reîncepe din punctul în care se afla, când a lipsit oponentul, judecătorul putând să lase sau să schimbe hotărârea dată în lipsă în tot sau în parte. Opoziția este exclusă pentru aceiași parte, față de o hotărâre, care a respins întâia opoziție.

Din cele ce preced și fără ca să mai insist în expunerea dispozițiilor cuprinse în art. 452—459 din Pr. civ. ard., căci sunt cunoscute — se poate constata, că este o diferență esențială între „oposiție“ și „justificare“ și că ele nu se pot confunda.

În prim loc e de observat, că atât procedura ardeleană, cât și cea bucovineană „justificarea“ (repunerea în starea primitivă) o admite pentru ambele părți litigante și fără nici o restrângere în fața ori cărei instanțe (deci și în apel), căci nu se cere altceva, decât că partea, ori reprezentantul ei, fără vina lor, să nu se fie prezentat la vre-o dezbateră, care poate avea rezultat determinat pentru cauză, sau să fi omis un termen fixat pentru îndeplinirea unui act procedural. Ori dezbateri se țin la toate instanțele și termene preclusive se prevăd de procedură și la instanțele superioare.

„Opoziția“ însă este admisă atât de procedura ardeleană cât și de cea română numai pentru pârât și numai față de o sentință în lipsă.

Dar mai vedem și alte diferențe. Anume: „justificarea“ nu este admisă, când în contra sentinței se poate înainta „oposiție“; însă e admisă, când în urma „oposiției“ s'a fixat o nouă dezbateră a cauzei și reclamantul, găsindu-se în vreunul din cazurile prevăzute de

art. 431. Pr. civ. ard., cere „justificarea“. Opozantul absent nu-l are acest drept.

Apoi după o examinare din oficiu a admisibilității opoziției și după admiterea ei, cauza se desbate în fond (art. 464) și numai conform rezultatului acesteia sentința în lipsă se scoate din vigoare integral, ori în parte, până ce cererea de justificare își are procedura ei separată și admisibilitatea ei e legată de condițiuni de formă (art. 452—457) și de fond (art. 451); admisă — de multe ori după o procedură probatorie — justificarea aduce cu sine scoaterea din vigoare integrală a hotărârei anterioare și deschiderea unui nou termen în care actul procedural se poate îndeplini (art. 456), după care apoi se începe dezbateră fondului litigiului.

Este deci clar, că aceste două remedii procedurale nu sunt identice.

Legea pentru accelerarea judecărilor în art. 34. dispune: „sentințele tribunalului în prima instanță se pronunță numai cu drept de apel“, iar în art. 43, alin. 2, dispune: „Decisiunile Curții precum și sentințele tribunalelor ca instanțe de apel se dau fără drept de opoziție.“ Este clar, că dispozițiunea art. 34 se referă la pârât, căci reclamantul respins cu acțiunea avea și până acum drept la „apel“, și la fel este clar și aceea, că art. 43, vizează tot numai pe pârât — sau pârâți — căci în vederea naturii opoziției arătate de art. 464, pr. civ. ard. și 157 pr. civ. rom., reclamantul respins cu acțiunea nu poate fi considerat ca „oponent lipsit dela judecată“ și astfel ca beneficiar al remediei procedurale numit „oposiție“, de oare ce, dacă ar fi și lipsit dela dezbateră apelului, aceea lipsă nu este cea prevăzută de art. 154, care duce la admiterea în principiu a opoziției,

Ca rezultat al celor expuse mai sus este clar, că aceste dispozițiuni referindu-se numai la pârât ele pot atinge dispozițiile procedurii civ. ard. cuprinse în art. 460—464, privitoare la „oposiție“ și nici decât pe cele cuprinse în art. 451—459, cari privesc și pe reclamant și pe pârât și se refer la alte împrejurări și la alte acte procedurale, decât cele ce se circumscrie în dispozițiile privitoare la „oposiție“ și se rezolvă altcum, decât „oposiția“.

Nu poate fi îndoios, că legiuitorul a cunoscut și dispozițiunile privitoare la „justificare“, cuprinse în procedura ardeleană și bucovineană, precum și dispozițiunile referitoare la „oposiția“, admisă și de procedura

ardeleană și când pe lângă că cunoștea ambele remedii procedurale, a desființat numai „oposiția“, nu se poate admite ipoteza, că prin întrebuintarea chiar și numai a cuvântului „oposiție“ a voit să înțeleagă și „justificarea“ și că a scos-o și pe aceasta din vigoare.

Admițând însă — prin imposibil — că un legiuitor, care unifică numai o parte a tuturor procedurilor în vigoare, să nu fi cunoscut existența dispozițiilor referitoare la „justificare“, cum i se poate atribui intențiunea de a fi scos din vigoare o dispozițiune, de a cărei existență n'avea cunoștiință?

Noi nu putem admite decât teza primă, mai favorabilă pentru legiuitor și susținem, că el în deplina cunoștiință a lor două remedii procedurale a scos din vigoare numai pe aceia, care fără îndătorirea scuzei făcea pur și simplu șicană și. trăgănare (oposiția nemotivată), pe când „justificarea“, care trebuie întemeiată pe fapte, — care nu ating fondul pricinat — a menținut-o.

Și cum legea accelerării este o lege specială și nu poate fi decât strict interpretată, nu poate fi îndoios, că hotărârile date atât de Curtea de Apel Cluj cât și de cea din Timișoara sunt greșite și n'ar trebui să se mai repete, căci art. 20 și 24 din legea accelerării, invocate în hotărârea Curții Timișoara, nu se refer la cazurile prevăzute de art. 451—459 Pr. civ. ard. și art. 146—154 proc. bucovineană.

Anume: art. 20 reglementează calea de atac admisă în contra dispozițiilor luate de judecător în ședința preliminară privitor la cele prevăzute de punctele a)—f) din art. 10, ori în procedura de justificare, se judecă chestiunea absenței dela desbatere și omiterea vreunui termen, cea ce nu se cuprinde în punctele a)—f) al art. 10. Atât procedura transilvăneană cât și cea bucovineană cunosc hotărâri, cari nu se pot ataca separat, ci numai odată cu fondul. Art. 20 vizează și le unifică pe aceste.

Art. 24 încă nu învederează temeinicia hotărârilor publicate în „Revista Juridică“, de oare ce dispozițiunile lui presupun o voită absență a părții lipsă și dispun apărarea ei pe baza examinării probelor prezentate de ea, ori administrate de instanță la cererea ei, când deci partea făcuse în scopul apărării sale totul, ce a crezut necesar. Cum am putea apăra însă o parte și cum i-am putea aplica

art. 24 când ea fără vina sa a fost absentă și n'a produs nici o apărare, n'a putut prezenta nici o cerere în Justiție?

Despre părțile bine citate și absente dela desbatere se presupune până la proba contrarie, că intenționat nu s'au prezentat. Ori arătând un obstacol, care i-a făcut imposibilă prezența, cum am putea — fără text de lege — să despoim partea de un drept de a-și justifica absența? Hotărârile față de cei absenți, având a se da în urma prezumpției arătate mai sus, odată dărâmată această prezumpției, hotărârea și-a pierdut temeiul și nu mai poate fi menținută. Distincția legii și simțul echității se opun.

Că legiuitorul prin graiul dlui E. Dan în cursul dezbaterilor dela cameră ar fi încercat să arate identitatea noțiunii „oposiție“ cu „justificarea“, nu o putem crede, căci în acest caz se arăta rău informat. Dealtfel chiar dl E. Dan în comentariul său la art. 34 al legii accelerării arată textual că dispoziția corespunzătoare din proc. ard. se cuprinde în art. 460 și numai la art. 43 citează și art. 451 proc. ard. Că de ce art. 31 exclude numai opoziția din art. 460 pr. ard. și nu și „justificarea“ din art. 451, iar art. 43, care preciz și numai despre „oposiție“ dispun, de ce a exclus „justificarea“. Dl raportor al proiectului de lege și comentator nu o arată nici în vorbirea sa dela cameră, nici în comentariul legii.

Că legiuitorului nici prin minte nu i-a trecut să scoată din vigoare dispozițiile referitoare la „justificare“, o arată și împrejurarea, că în proiectul menit să repare confuziile produse de această lege a accelerării — pentru Ardeal „a împiedicării procedurii transilvănene“ — se prevede expres, că „justificarea“ este admisibilă în principiu.

A. M.

Urcarea taxelor de timbru

Printre primele legi fiscale ale noului guvern, diciale de imperioasă necesitate a echilibrării bugetului și a contractării împrumutului extern, se află și legea pantru urcarea cu 20% a taxelor de timbru, pe actele și faptele juridice. Precum nici o măsură legislativă care mărește sarcinile publice, nu este populară, tot așa și majorarea taxelor de timbru, fiind menite a îngreuna distribuirea dreptății, a provocat nemulțumiri atât la justifiabili cât și în corpul avocașilor, cari sunt în primul rând chemați să

apere interesele justițiabililor și ale justiției în genere. Pentru avocați a fost chiar o decapție noua măsură, fiindcă în loc să ușureze modul de percepere a timbrilor o îngreunează prin noi calculații la nenumăratele timbre ce trebuie să aplicăm pe actele procedurale. Această nemulțumire explică și convocarea adunării extraordinare a Uniunii avocaților și a Baroului de Ilfov, pentru a lua o atitudine în această gravă chestiune.

Nu ne îndoim însă că oricât de grea să fie noua sarcină atât pentru justiție, cât și pentru noi avocați, maturul corp va fi inspirat în hotărârile sale exclusiv de marile interese naționale, cari au necesitat aceste noi sarcini, pe cari în situația grea de azi, datori suntem cu toți să le suportăm cu eroism patriotic în nădejdea unui viitor mai bun.

Dacă vom compara însă taxele de timbru majorate de noul guvern cu vechile taxe ce plăteam sub regimul maghiar, vom vedea, că majorarea nici nu este prea exagerată, ba taxele de timbru actuale nu fac nici jumătate din vechile taxe.

După vechea lege de timbru se plătea și o taxă de sentință, care era progresivă dela 1·2% până la 1·6%. Legea de timbru în vigoare a suprimat taxa de sentință sau mai bine — zis a înglobat-o în impozitul proporțional de 0·50% — azi majorat cu 20% adică 0·60%, deci mult sub jumătatea vechii taxe de sentință. Pentru o cerere către autorități se plătea 1 coroană aur, ceace azi face 33 lei hârtie, în schimb legea actuală de timbru prevede numai un timbru de 10 lei.

Cauza nemulțumirii corpului avocațial și a justițiabililor nu este mărimea taxelor, ci *modalitatea de percepere* a acestor taxe. Nu cred că există în Europa încă o țară unde taxele de timbru în justiție să se perceapă într'un mod atât de primitiv, vexatoriu și neeconomic ca la noi. Jumătate din activitatea avocațială, jumătate din timpul de muncă se epuiează prin aplicarea de nenumărate bucăți de timbre, apoi prin așteptările de ore întregi pe la administrațiile financiare, la grefe și la poștărei, în vederea achitării unor taxe de 10—20 lei, pe cari legea le pretinde să fie plătite în numerar (taxe de înregistrare la c. fund., taxele de execuție de citații și altele). Mai absurdă este timbrarea fiecărei hotărâri judecătorești și fiecărei ediții a acestor hotărâri, apoi a dovezilor de înmânare și altor acte, cari urmează să se elibereze de instanțele judiciare în urma cererii celor interesați. Astfel noi avocații trebuie să pândim prin grefele instanțelor momentul când sosesc acolo hotărârile judecătorești, ca să le timbrăm, să ne îngrijim de copierea acestor hotărâri, ce apoi să le timbrăm, împreună cu citațiile, dovezile (filele) de înmânare și să plătim taxele de înmânare, dacă nu

votm ca procesul să se pună în pauzare ad greas calendas.

Este o adevărată calvarie aceasta procedură în-deosebi pentru avocații din provinciile alipite, cari eram deprinși să înaintăm scriptele la Tribunal și să primim apoi acasă hotărârile judecătorești fără nici o stăruință.

Cerem imperios ca aceasta stare de lucruri să înceteze cât mai curând posibil. Recunoaștem că noul guvern nu a avut timpul fizic pentru modificarea detaliată a legii timbrului și înlăturarea anomaliilor arătate mai sus, însă sperăm că promisiunea făcută în aceasta privință de către dl ministru de finanțe președintelui Uniunii avocaților, se va și realiza încă în actuala sesiune parlamentară. Alcătuirea noii legi modificatoare nici nu întâmpină prea mare greutate, căci chestiunea aceasta a fost studiată în loate amănuntele ei de către barourile avocațiale, cari au prezentat guvernului precedent nenumărate memorii și chiar proiecte gata. Să se revizuiască deci aceste proiecte și oprindu-se la cel mai potrivit, să se supună de urgență spre deliberare și acceptare corpurilor legislative.

Principiul legii noi de timbru respective al legii modificate trebuie să fie: *totala suprimare a sistemului de stăruință*, sistem nenorocit, care înseamnă enorme pierderi în munca națională productivă și mai înseamnă și încurajarea bacșisului, necunoscut în justiție sub vechile regimuri streine.

În acest scop se impune *oficializarea* procedurii, adică pornind odată procesul, acela să se desfășure dela sine, din oficiu, fără a aștepta timbrarea nenumăratelor acte interprocedurale, ceace provoacă încetinirea și nu accelerarea justiției. Timbrele să se aplice numai pe scriptele cari emană dela părți, nu și pe actele autorităților judiciare.

Aplicarea timbrilor să se simplifice în așa fel, ca să fie timbrate numai scriptele, cari rămân la instanță, unde orișicând se pot controla, pecând timbrele anexelor, exemplarelor, citațiilor, dovezilor de înmânare să fie concentrate în unități proporționale cu substratul (valoarea) procesului. Să se suprimă odată sistemul medieval de a se plăti în numerar taxe de 10—15—20 lei. Să se poată plăti toate taxele în timbre mobile până la 2000 lei! Fondul poștărei trebuie înglobat în resortul general al taxelor de timbru ca să nu necesiteze o administrare specială.

Magistrații să fie degajați complect de controlul taxelor de timbru și acest control să fie pus în sarcina registrarilor și a agenților fiscali, cari să constate lipsurile, urmând ca administrațiile financiare să arate amenzile cuvenite, cu un cuvânt să se revină la *sistemul repertului*, care era în vigoare în Ardeal și în Bucovina înainte de război. Acest sistem

va face posibil ca mersul justiției să nu fie stânjenit din lipsă de timbre bagatele. În zadar se vor lega legea pentru accelerarea justiției, dacă mersul procedurii va putea fi oprit pe loc în tot momentul din minuscule interese fiscale. Interesul fiscal al statului nu trebuie să meargă așa departe, încât să anihileze justiția însăși.

Interesele fiscale se pot foarte ușor armoniza cu interesele justițiabililor în așa fel, ca taxele cari se cuvin după singuraticele piese și acte procedurale, să se paușalizeze și să fie înglobate în taxele impuse pe actele introductive de instanță, cum este impozitul proporțional, care în consecință va trebui să sufere o urcare până la 1%—1.50% cu o mică progresivitate. În felul acesta veniturile statului din taxele de timbru nu vor scădea, ba din potrivă se vor urca, căci 50%—60% din procese nu ajung până la finalizare, ci se termină prin transecții, taxele de timbru însă și pentru aceste procese se plătesc la introducerea acțiunii.

Credem apoi că nu este norocoasă nici terminologia legii timbrului în vigoare. Termenul „*impozitul proporțional*, pe acte și fapte juridice” — un termen absolut nou, — nu este potrivit, fiindcă cuvântul „*impozit*” în terminologia doctrinei fiscale se folosește pentru trebuințele statului de ordin obștesc și general, cum este resortul apărării naționale, administrația, externele etc.

Contribuțiunile prevăzute în legea timbrului sunt remunerații pentru servicii directe, individuale și imediale, pe cari autoritățile statului le prestează din caz în caz cetățenilor cari solicită aceste prestațiuni și servicii publice. (De ex. legalizarea unui act, judecarea unui proces civil etc.) Prin urmare să se suprimen termenul „*impozit*” și să fie înlocuit prin cuvântul „*taxe de timbru*”.

Legea actuală de timbru necesitând o modificare radicală pentru a corespunde cerințelor moderne, se pune întrebarea dacă nu ar fi mai bine să se înlocuiască cu una nouă? Din punct de vedere tehnic legislativ aceasta soluție ar fi cea mai potrivită,

Dr. I. Tolciu
avocat din Cluj.

Obligațiunea de a prezenta un act oficial în instanță

În privința prezentării actelor oficiale în instanță, azi domnește un adevărat chaos. Quod capita, tot sensus. Câte instanțe și chiar secții elătau soluții. Din prezentarea în instanță a unui act, ce se află în posesiunea unei autorități, a statului sau a unei administrații publice sau pusă sub controlul statului, instanțele au tras diferite concluzii. În lipsă de alte probe, au fost cazuri, când instanțele au respins

acțiunea reclamantului, care se referea numai la anumite acte, ce se aflau în mâna părții contrare. În schimb au fost cazuri, când instanța în urma refuzului părții de a prezenta actul, a admis în întregime acțiunea reclamantului. Ambele aceste soluții ni se par a fi greșite.

Pentru a aduce un mic și modest efort la clarificarea acestei chestiuni, ne-am propus examinarea acestei cauze.

Actele ce se găsesc la un dosar a unei autorități a statului pot fi comune, adică acte ce privesc ambele părți și acte proprii, acte cari sunt numai a uneia dintre părți și cari nu privesc partea contrară. Astfel de act comun este o scrisoare de transport, contract de transport, ce se depune la administrația CFR în original cu o reclamă șiune, o recipisă de bagaj, un contract de vânzare cumpărare, sau un contract de închiriere, ce s'a făcut numai într'un singur exemplar, sau se află numai la una dintre părți. Într'un dosar a unei autorități a statului, natural mai sunt și alte acte, cercetările și avizele cu caracter informaliv, de arhetă sau părerile și propunerile advocașilor autorităților, acte ce natural nu sunt acte comune și astfel la prezentarea acestora autoritatea nici nu poate fi obligată.

Reșă deci de aici, că o autoritate nu poate fi obligată să prezinte sau să depună în instanță un dosar întreg, deci un număr de dosar, fără numai un act oarecare. Aceasta reșă din art. 329 din procedura civilă, deoarece autoritatea nu este obligată a prezenta actele ce nu sunt comune și cari formează secretul lor de serviciu. Și în adevăr nu se poate pretinde, ca autoritatea, cu cercetările și anchetele sale proprii, să facă dovada afirmațiunilor părții contrare. Aceste sunt cercetări interne și confidentiale chiar, secret de serviciu deci, la prezentarea cărora, autoritatea nu poate fi obligată.

După ce am văzut, că numai la prezentarea unui act comun poate fi obligată o administrație de stat, să vedem, care este procedura de urmat la prezentarea actelor.

În aceasta privință dispune art. 327 din procedura civilă. Dacă partea nu prezintă actul comun, se va aplica art. 270 din procedura civilă, deci libera apreciere a instanței. Dar nu este suficient a afirma numai, că un act se află la autoritate, ca instanța să aplice art. 270 p. civ. Art. 327 cere ca partea, care afirmă, că actul comun să află la o autoritate, este obligată să facă și proba acestei afirmațiuni și numai în acest caz, „conform rezultatului probațiunei” poate aplica instanța art. 270, recurgând la libera apreciere.

Probațiunea se face fie cu recipisa, că s'a prezentat actul la poștă recomandat către o autoritate, fie cu persoana, care a prezentat actul la registratura autorității, fie cu dovada de înregistrare a autorității. Singur, din faptul predării la poștă a unei cereri cu un act către o autoritate, nu rezultă neapărat, că acest act de fapt a și ajuns în posesiunea autorității, de aceea dovada, că actul să află în mâna părții contrare, mai sigur se poate face cu persoana, care a depus acel act la registratura autorității. Felul de probațiune nu împoartă, esențial este, să se facă pe orice cale dovada clară și precisă, că actul să află la autoritatea cu care partea stă în proces. Numai după

aceasta probațiune, se consideră actul comun, că se află în posesiunea părții contrare și prin aplicarea art. 270 p. c. se poate aprecia conținutul aceluia act.

Din cele de mai sus se vede, că dacă autoritatea refuză depunerea actului comun, chiar și după probațiunea efectuată, nu urmează, că pe baza aceasta se poate admite acțiunea în întregime. Restul afirmațiilor din acțiune, cari nu se bazează direct pe acest act, tot trebuie dovedite. Astfel din faptul, că nu se depune o scrisoare de trăsură, sau o recipisă de bagaj, nu urmează, în caz de contestare, că s'a dovedit identitatea, călimea și calitatea obiectelor din acel bagaj și cu atât mai puțin valoarea lor. Chiar dacă s'ar depune aceste acte, din ele tot nu reesă, cele de mai sus, decât fac numai dovedea existenței raportului de drept.

Concluzia este deci, că autoritatea numai actele comune este obligată a le depune, iar în caz de refuz, după ce se va face dovedea, că actele se află la autoritate, restul afirmațiilor din acțiune încă urmează a fi dovedite.

Dr. Vasile Stan,
advocat

Câteva îndrumări

Date de către parchetul general al Curții de Apel din Cluj d-ilor judecători de instrucție din circumscipție.

Domnule Judecător!

Din cercelările amănunțite ale dosrelor trimise de D-voastră acestui parchet general, spre a ne exercita dreptul de opoziție, fie a le prezenta pe altele Camerei de punere sub acuzare; cât și din controlul tablourilor de activitate lunară, ce se dezvoltă la cabinetul ce conduceți.

În cadrul unor îndrumări generale pentru un cât mai bun mers al justiției noastre penale am avea de observat următoarele:

Spre deosebire de spiritul și normativul pr. pen. Ardelen, conform căreia judecătorul de instrucție avea rol secundar și mai mult informativ în conducerea acțiunii penale lăsată de legiilor aproape exclusiv în mâinile procurorului.

Procedura penală română împune judecătorului de instrucție un rol decisiv, deoarece sub vigoarea acestuia soarta procesului penal este aproape exclusiv în mâinile instrucției.

Instanțele penale de judecată din Ardeal — vorbind de procesele penale ce trec prin instrucție, — fiind sesizate actualmente prin ordonanțele judecătorilor de instrucție, acestor magistrați specializați le revine sarcina de a le prezenta dosare complete instruite, cu probe concrete de vinovăție, prin aceste ordonanțe complete din toate aceste puncte de vedere.

Legea de organizare judecătorească, dând judecătorilor de instrucție avantaje asupra colegilor din tribunal, acestora ca magistrați specializați, legea le cere o muncă intensă, un tact deosebit ca și un zel și experiență desăvârșită în strângerea și coordonarea probelor, pentru alcătuirea ordonanței definitive de trimitere în fața instanțelor de judecată, a celor vinovați.

Ordonanța definitivă, fiind o adevărată hotărâre

judecătorească, nu poate rămâne un simplu act informativ, cu indicarea numai în treacăt a probelor de la doser. Această lucrare trebuie motivată în fapt cu probe evidente, administrate în scopul expus de autorul ei și scoase în evidență înșirând acele probe (martorii, confruntări, acte de tot felul) în concluzii; și în drept cu temeiuri de text din punctul de vedere atât al elementelor componente ale instrucțiunii, cât și al calificării penale.

Ordonanța definitivă având și putere de lucru judecat în certe cazuri, trebuie motivată deopotrivă și când aceasta se dă pentru neurmărire.

Așa fiind, e lesne de înțeles cum judecătorul de instrucție înainte de a interoga pe infractor, trebuie să-și formeze în prealabil întregul fir al întrebărilor ce are de formulat, toate având scopul determinat al aflării adevărului în scopul vinovăției ori contrariului.

În legătură strânsă cu răspunsurile la interogator ale învinuitului și materialul informativ aflat la actele transmise lui de procuror, judele instructor trebuie să procedeze la culegerea probelor: din audierea martorilor, confruntarea acestora între ei și cu infractorul, culegerea de acte, descinderile la fața locului, științele de pe la autorități în privința actelor publice etc.

În materie de crime de omucidere, actul medico-legal trebuie confirmat totdeauna de Comisia medico-legală din București. A se observa ca din astfel de acte să reiasă bine identificată persoana victimei, observând medicilor legiștii redactarea în sensul, ca să nu rezulte pentru instanțe nici o îndoială asupra violențelor observate pe corpul victimei și a legăturii cauzale între aceste și săvârșirea crimei de cel învinuit.

Ce privește cheltuielile cu facerea expertizelor, aceste nu pot fi imputate niciodată reclamanților, decât numai când însăși aceștia își asumă plata, caz când o astfel de obligație numai, trebuie consemnată în ordonanță de zi.

A se observa motivarea pe cât posibil a mandatelor de arestare cât și a ordonanței motivare, ce le preced.

A se avea în vedere modul de comunicare a mandatelor de arestare învinuiților prin greșea instrucției și directorul arestului.

Să se explice celui arestat, unde trebuie să introducă apelul contra jurnalului de confirmare și opoziția contra ordonanței judelei instructor cum și în ce termen.

Nu este admisibil sistemul practicat la unele cabinete de instrucție, ca în procesul verbal ce constată comunicarea către preveniți a confirmării de către tribunal a mandatului de arestare, să se constate de către greșier și declararea orală a apelului de către acesta.

Se știe că apelul ca și opoziția trebuiesc formulate în scris și introduse în termen la greșea instanței de la care emană hotărârea ce se atacă.

Să se atragă atenția Dlui director de închisoare să transmită imediat apelul sau opoziția scrisă a preveniților locului în drept, iar nu prin intermediul parchetelor, cari prin întârzieri nejustificate expun pe preveniți a perde termenul de atac.

În cazurile prevăzute de art. 455 pr. p. Ardelană, când tribunalele ordonă strângerea de probe

prin cabinetele de instrucție, acestea nu pot în asemenea cazuri refuza desăvârșirea probațiunii.

Recomandăm cea mai mare solidaritate a d-lor judecători de instrucție cu parchetele respective, deoarece numai dintr-o conlucrare strânsă a acestor magistrați, se poate ajunge la felul comun, descoperirea vinovaților în scopul represivității.

În cazul cercetărilor conf. art. 45 pr. p. cari nu duc la rezultat să se dea ordonanța definitivă motivată și în acest caz.

Acțiunea publică în tot cursul instrucției până la ordonanța definitivă, rămânând în mâna parchetului, nu se poate — cum am observat — trece în nici un caz peste concluziile acestuia. Chiar când instrucția se declară terminată parchetul poate cere ca aceasta să se completeze.

Orice indicii din acte trebuiesc elucidate de către d-nii judecători de instrucție în mâna cărora stă mersul definitiv al procesului.

Nu e permis — cum am observat — să nu se țină seamă și de stilul în care trebuie redactată ordonanța definitivă, care operă personală a judecatorului instructor, și de demnitatea lui personală.

Nu este admisibil ca printr-o ordonanță definitivă concludentă de trimitere în judecată, să se trimită în privința vinovăției la depozițiile martorilor de la dosar, fără a se indica acei martori și spusul lor comentate și puse în concordanță cu vinovăția sau nevinovăția hotărâtă ca stare de fapt.

Aceste scurte observări sugerate deocamdată vi le comunicăm, fiind sigur Domnule Judecător de instrucție că le veți avea în vedere în scopul salutar al represivității penale.

Cluj, 28 Ianuarie 1928.

Procuror General,
V. M. Dimitriu.

Activitatea Curții de Casație în anul 1928

Marti 9 Ianuarie 1929, Inalta Curte a ținut în secțiuni unite prima sa ședință inaugurală a lucrărilor noului an judecătoresc. Cu această ocaziune, Domnul Prim-Președinte Oscar Nicolescu, după ce a prezentat atât Domnilor membrii ai Inaltei Curți cât și Domnilor avocați cele mai bune urări pentru anul care începe, a făcut o expunere a activității Curții de casație în anul expirat, arătând unele dintre chestiuni asupra cărora ea a întâmpinat dificultăți pentru rezolvarea lor.

Publicăm aci această documentată expunere, care fiind dat talentul și erudițiunea Inaltului Magistrat, a fost ascultată cu multă atențiune și interes.

Domnilor, activitatea Inaltei Curți în anul 1928 a fost deosebit de rodnică. În adevăr, din statistica întocmită se constată că au intrat 15403 de afaceri și că s'au pronunțat: de secțiunea I-a, în cele două complete în cari judecă obicinuul, 1779 decizii; de secțiunea II-a, 10905 decizii, dintre cari 10496, penale și 409, civile; de secțiunea III-a, 1314 decizii; de secțiunile unite, 25 decizii. Afară de acestea, Curtea, constituită în diferite complete speciale, a mai pronunțat 967 decizii, și anume: 245 decizii privitoare la contractele de închiriere prelungite; 437 decizii relative la verificarea titlurilor de proprietate în Dobrogea-Nouă; 285 decizii, în materie de închețări. Din totalul general al acestor cifre rezultă că Inalta Curte, în anul expirat, a pro-

nunțat 14990 decizii. Comparând acest număr cu acela al deciziunilor date în anul 1927, se constată, pe de-o parte, că în anul precedent s'a pronunțat 4987 de decizii mai mult decât în anul 1927, iar, pe de altă parte, că secțiunea II a a pronunțat, ea singură, în 1928 un număr de decizii mai mare decât numărul total al deciziunilor pronunțate în anul 1927 de toate secțiunile Curții, care a fost de 10003.

Dacă privim acum tabloul referitor la activitatea Curții de Casație din Franța pe anul judecătoresc 1927—1928, și anume dela 16 August 1927 până la 16 August 1928, vedem că, în acest interval de timp, au intrat 7763 de afaceri, și că s'au pronunțat de Camera rechetelor 1677 decizii; de Camera civilă, 444 decizii; de Camera criminală 5850 decizii și de Secțiunile Unite 5 decizii; în total 7985 de decizii, ceea ce evidențiază o mare diferență între numărul lucrărilor Curții de Casație din Franța, țară cu o populație de peste 40 milioane locuitori, și numărul lucrărilor Curții noastre, unde, după cum am arătat, s'a primit, într'un an, 15403 de afaceri și s'a pronunțat 14990 decizii.

Fără îndoială că secțiunea II este dintre secțiunile Curții cea mai încărcată de afaceri ce intră în competența ei și al cărui număr merge crescând pe fiecare zi, mai ales de recursurile în materie penală ce se introduc aproape de toți condamnații, întru cât această cale de atac nu este supusă la nici o plată de taxă de timbru și suspendă executarea pedepsei. Numărul extrem de mare al afacerilor represive împiedică judecarea la timp al recursurilor civile. De aceea, de acord cu dl Președinte al secțiune II am propus dlui Ministru de Justiție diferite soluțiuni pentru decongestionarea acestei secțiuni, rămânând ca dsa să le aprecieze și să avizeze la măsura ce va crede cea mai nimerită spre a se atinge scopul indicat.

În anul judecătoresc expirat, Inalta Curte în Secțiunile Unite a declarat, ca fiind conforme cu principiile stabilite de pactul nostru fundamental, mai multe legi sau dispozițiuni de lege prelinse neconstituționale, printre cari: legea din Iunie 1923, care ratifică taxele înființate de comunele urbane și rurale; dispozițiunea art. 3 lit. b din legea pentru contenciosul administrativ; art. 3 alin. 3, și art. 37 din legea pentru reforma agrară; legea asupra impozitului pe succesiuni, etc. S'a susținut că art. 2 alin. IV din această din urmă lege este anticonstituțional deoarece ar viola art. 1 din Codul civil și art. 19 din vechia Constituțiune, întru cât prevede că taxele de înregistrare crescând progresiv pe tranșe sunt datorate pentru toate transmisiunile mortis causa dela 1 Ianuarie 1921, deși legea nu a fost promulgată decât la 28 Iulie 1921. Este adevărat ca legiuitorul a dat acestei dispozițiuni un efect retro-activ; dar art. 1 din Codul civil, după care legea dispune numai pentru viitor și n'are putere retro-activă, nu leagă puterea legiuitoare, căci constituția noastră nu-i interzice decât a edicta o lege cu efect retroactiv când o crede utilă în anumite împrejurări, după cum opera Constituțiunea din 5 Febr. an. III, în timpul revoluțiunii franceze spre a pune capăt abuzului expresiv ce se făcea cu retroactivitatea, așa că art. 1 din Codul civil nu este decât un precept adresat judecătorului pentru aplicarea legii. Pe altă parte,

deși art. 19 din Constituțiune declară că proprietatea și creanțele asupra Statului sunt inviolabile, totuși, cum orice impozit atinge pe contribuabil în avutul lui, și cum un impozit nu poate fi stabilit decât printr-o lege (art. 109 din Constituție), este evident că legea care-l crează nu ar putea fi înlăturată pe motiv că ar viola principiul înscris în art. 19 din Constituțiune.

(Va urma.)

REZUMATE DE JURISPRUDENȚE

Stabilite de instanțele judecătorești din Ardeal și Curtea de Casație

Curtea de Casație

Incheeri interlocutorii. Caz de nulitate. A'acarea cu recurs după pronunțarea instanței de fond. (Art. 384 pr. pen. Ardeal). Crimă de furt. Minimum pedepsit. Circumstanțe ușuătoare. (Art. 91 c. penal Ardeal). Art. 92 c. p. Ardeal. Poate fi cerută aplicarea lui de acuzați? a) Incheerile interlocutorii trebuiesc atacate imediat după pronunțare, prin declararea de nulitate. Atacarea lor odată cu hotărârea devine tardivă.

b) Atunci când se acordă circumstanțe atenuante, judecătorii au facultatea să dea minimum prevăzut de lege, sau o pedeapsă apropiată de acest minimum.

c) Aplicația art. 92 c. pen. Ardeal nu poate fi cerută de acuzați. Numai înalta Curte din oficiu poate face uz de acest text.

Curtea: Asupra recursurilor declarate de acuzații Ion Uifăleanu și Iacob Chilbucuteanu și de apărătorii acestora, contra deciziei Nr. 923/928 a Curții de Apel Cluj secția III, prin care reformându-se sentința Nr. 1252/928 a Tribunalului Cluj S. II a recurenții Ioan Uifăleanu și Iacob Chilbucuteanu au fost condamnați în baza art. 19 al. II pct. I n. p., 341, 91 c. p. la câte 4 ani temniță grea fiecare, cu pedeapsă principială și la excluderea dela funcțiuni și exercitarea drepturilor politice pe câte 5 ani, cu pedeapsă complementară, pentru crima furtului prevăzut de art. 333, 336 p. 4 c. p., 48, 49 al. II pct. I c. p., 72 c. p.

Având în vedere că acuzații Ioan Uifăleanu și Iacob Chilbucuteanu fec recurs pe motiv că „nu sunt vinovați”; apărătorul acuzatului Ioan Uifăleanu declară recurs invocând cauzele de nulitate de formă și fond, prevăzute de art. 348 p. 5 și art. 385 p. 1 a. 2 și 3 p. m.; iar apărătorul acuzatului Iacob Chilbucuteanu, invocând cauzele de nulitate de formă și fond, prevăzute de art. 348 p. 5, și 9 și art. 385 p. 1 a. b. 2 și 3 p. p. m.

A. În ce privește recursurile declarate de acuzați, personal.

Având în vedere că acuzații declarând recurs nu arată și cauzele de nulitate pe care s'ar baza recursurile lor, ci să mărginesc a declara, pur și simplu, că fac recursuri pentru că nu sunt vinovați;

Considerând că, potrivit art. 434 al. III, teza ultimă, Curtea de Casație — întrucât instanța inferioară n'a făcut-o — refuză recursul — și motivarea lui — declarat fără arătarea cauzei de nulitate pe

care se bazează acel recurs, ca nedeterminat;

Că astfel fiind, și cum în speță recursurile declarate de acuzați, personal, nu conțin și cauzele de nulitate pe care se bazează, urmează a fi socotite ca nedeterminate și în consecință — potrivit menționatului text — a le respinge ca atare.

B. În ce privește recursurile declarate de apărătorii acuzaților:

Asupra motivului invocat cu arătarea cauzei de nulitate de formă prevăzut de art. 385 p. 5 și 9 p. p. m.

Având în vedere că din examinarea proc sului verbal al desbaterii principale din 25 Mai 1928, în fața Curții de Apel Cluj, se constată în edivăr:

1. Că ambii apărători au solicitat Curții de Apel amânarea desbaterii, pe motiv că lipsesc evreii din proces, având Rusalile; iar apărătorul acuzatului Uifăleanu Ioan, a mai cerut, cu ocazia apă țrei în fond, să i se admită dovada cu martori pentru a dovedi că în timpul săvârșirii infracțiunii acuzatul Uifăleanu Ioan se afla permanent în comuna sa și că obiectele incriminate aflate asupra sa, le-ar fi cumpărat dela acuzatul Iacob Chilbucuteanu în luna August 1927;

2. Că instanța de fond — Curtea de Apel Cluj — a respins ambele cereri — și amânarea desbaterii și încuviințarea probei cu martori — motivând, referitor la prima parte a cererii apărătorului acuzatului Ioan Uifăleanu, că față de recuzarea acestuia și dovezile administrate martorii noui propuși pentru dovedirea acestui alibi — la care până atunci nu se provocase — nu vor schimba stare de fapt deja stabilită din probele administrate; iar referitor la cea de a 2 a parte a cererii aceluiași apărător — relativă la cuapărarea obiectelor incriminate — motivând că această împrejurare, pe de o parte, nu este esențială, iar pe de altă parte, față de probele deja produse în această privință o asemenea apărare nu mai poate fi luată în considerare;

Având în vedere — cu privire la cererea de amânarea desbaterii — că, din procesul verbal se constată că nici apărătorii, nici acuzații n'au declarat caz de nulitate după pronunțarea instanței de fond că cererea se respinge;

Că astfel fiind, și întrucât în contra unei incheeri interlocutorii, intervenite în cursul desbaterilor principale, nu se poate — potrivit penultimului alineat al art. 384 p. p. m. — recurge la mijlocul de atac, dacă partea interesată nu l'a declarat îndată după pronunțarea incheerii interlocutorii vălămătoare, urmează a decide că acest motiv de recurs; invocat de apărători, cu arătarea cauzei de nulitate prevăzute de art. 384 p. 5 și 9 și referitoare la refuzul cererei de amânarea desbaterii, devine tardiv;

Considerând de asemenea — și cu privire la refuzul cererei de a se încuviința proba cu martori solicitată de apărătorul acuzatului Ioan Uifăleanu — că, potrivit principiilor generale în materie, utilitatea unui probatoriu constituie o chestiune de fapt și de suveran atribut al instanțelor de fond, a căror unică obligațiune este de a motiva suficient soluțiunea dată unor asemenea cereri;

Că așa fiind, și cum în speță motivarea de către Curtea de Apel în felul mai sus arătat, a soluțiunii de respingere a probei cu martori solicitată, este suficientă, urmează a decide că instanța de fond a sa-

întâlcit obligațiunii legalei de a motiva soluțiunea dată și că prin urmare motivul de casare este neîntemeiat;

Asupra motivelor de recurs invocate de apărătorii acuzaților, cu arătarea cauzei de nulitate de fond, prevăzută de art. 385 p. 1 a p. p. m.

Având în vedere că prin acest motiv de casare se lînde de recurenți la înlăturarea stărei de fapt, stabilită de către instanțele de fond;

Considerând că potrivit art. 33 al III n. p. starea de fapt reținută ca constatăată de către instanțele de fond nu poate fi supusă cenzurei acestei înalte Curți ca instanță de casare, deoarece aprecierea probelor administrate — pentru stabilirea culpabilității acuzaților — s'a făcut de către instanța de fond fără denaturarea acestor probe, urmează a decide că și acest motiv este neîntemeiat.

Asupra motivelor de recurs, invocate de apărători, cu arătarea cauzei de nulitate de fond, prevăzută de art. 385 p. 2 p. p. m.

Având în vedere că infracțiunea constatăată de instanțele de fond în sarcina acuzaților Ioan Uifăleanu și Iacob Chilbucuteanu, este cea prevăzută de art. 49, al II. pct. l. n. p. cu temniță grea, până la 10 ani.

Considerând că potrivit dispozițiunii art. 91 c. p. dacă se găsește în favoarea unui acuzat împrejurări ușurătoare și se face din această cauză aplicația acestui text, pedeapsa ce urmează a se pronunța este minimul sau aproape minimul ped. psei prevăzute de lege pentru acea infracțiune;

Că astfel fiind, și cum în speță pe de o parte pedeapsa prevăzută de lege este temnița grea de la 2 la 10 ani, iar pe de alta, întrucât prin aplicarea art. 91, în favoarea acuzatului, Curtea de Apel Cluj are facultatea de pronunța fie minimul de 2 ani temniță grea, fie o pedeapsă mai mare, mai apropiată însă de acest minim, decât de maximumul de 10 ani, urmează a vedea că instanța de fond Curtea de Apel Cluj, a interpretat just normele grad și unei prevăzute de art. 91 c. p. aplicat în cauză și în consecință a decide că acest motiv este neîntemeiat;

Asupra motivului de recurs, invocat de apărătorii acuzaților, cu arătarea cauzei de nulitate prevăzută de art. 385 p. 3 p. . m.

Considerând pe de o parte, că potrivit dispozițiunii art. 33 al. II. n. p., părțile — adică acuzații și apărătorii lor — nu sînt în drept a propune aplicarea art. 92 c. p., instanța supremă, Curtea de Casație, putînd face aplicația acestui text numai din oficiu, iar pe de alta, întrucât din examinarea din oficiu împrejurările în care s'a săvârșit de către acuzați infracțiunea pusă în sarcina lor, nu se constată în favoarea acuzaților circumstanțe atenuante nici atât de numeroase nici atât de însemnate, pentru a justifica aplicarea art. 92 a. p., urmează a decide că instanța de fond a făcut o justă aplicare a legii refuzînd aplicarea art. 92 c. p.

Că dar, acest motiv este neîntemeiat.

Asupra motivului de recurs invocat de apărătorul acuzatului Iacob Chilbucuteanu, cu arătarea cazului de nulitate prevăzută de art. 385 p. 1 b. p. p. m.

Având în vedere că din starea de fapt, reținută ca constatăată de către instanțele de fond — Tribunalul Cluj — se stabilește că acuzatul Iacob Chilbucuteanu în noaptea de 1 spre 2 Ianuarie 1928 intrînd

împreună cu acuzatul Ioan Uifăleanu, cu ajutorul unor chei false, în locuința încuiată a inginerului Holtescu, fără consimțămîntul acestuia, dintr'un dulap închis, dar deschis de acuzați tot cu chei false, cu luat suma de lei 3.000 plus bijuterii și 2 revolvers, în valoare de peste 20.000 lei, cu scopul de a și le însuși pe nedrept;

Considerînd că faptul constatat în acest mod în sarcina acuzatului Iacob Chilbucuteanu, constituie infracțiunea calificată crimă de furt, potrivit art. 333.336 pct. 4 c. p. 48, 49 al II n. p. astfel cum s'a calificat și de instanțele de fond, Curtea de Apel Cluj, prin decizia atăcată cu recurs;

Că așa fiind, și acest ultim motiv este neîntemeiat. Pentru aceste motive Curtea respinge recursurile făcute de recurenți (Cas. II Dec. No. 6493 din 16 August 1928).

Hotărâri arbitrale. — Ardeal. — Pot fi atacate direct cu recurs în Casație? (Art. 25 legea Curții de Casație; art. 103 Const.; art. 783 și 784 pr. civ. Ardeal). Hotărârile date de comisiile de arbitri din Ardeal pot fi atacate cu recurs în Casație numai după ce s'a epuizat instanța judecătorească de ocol, prevăzută de proc. civ. ardeleană.

Curtea: Asupra incidentului de inadmisibilitatea recursului, ridicat de intimat pe motiv că sentința judecătorească arbitrală nu poate fi atacată direct cu recurs în casare, ci numai, cu acțiune în invalidare înaintea instanțelor ordinare în conformitate cu dispozițiunile art. 784 pr. civ., dispozițiuni cari nu au fost abrogate prin legea de organizare a acestei Curții;

Având în vedere că prin art. 783 pr. civ. din Transilvania, se prevede că sentința judecătorească arbitrală are aceeași eficacitate ca și sentința judecătorească rămasă definitivă, iar prin articolul următor, 784, se arată că o asemenea sentință poate fi invalidată înaintea judecătorească ordinare, dacă s'au violat anumite norme de drept enumerate în acest din urmă articol;

Având în vedere pe de altă parte că prin art. 25 din legea Curții de Casație se prevede că înalte Curte are competența de a judeca și cererile pornite în contra desăvârșitelor hotărâri de arbitri, când acestea judecă ca Tribunal conform regulilor de procedură în vigoare;

Considerînd că din combinația interpretarea acestor texte rezultă dispozițiunile art. 25 din legea înalte Curți de Casație vizează numai hotărârile arbitrilor din vechiul regat, prevăzute de art. 362 din proc. civ., hotărâri cari nu sînt supuse la apel, fiind date în cea din urmă instanță și cari nu au o altă cale de reformare, iar nu și hotărârilor arbitrilor prevăzute în legea de procedură ardeleană, cum este și cea atăcată în recursul de față, care are o cale de stec, cea prevăzută de art. 784 proc. civ., care

după cum s'a orătat prevede invalidarea hotărârii pentru anumite norme de drept;

Considerând că fiind astfel, nu se poate susține, că prin aceasta s'ar atinge principiul constituțional din art. 103 din Constituție, deoarece afacerea poate fi atacată cu recurs înaintea Curții de Casație, ulterior, după judecarea instanțelor ordinare asupra cererii de nulitate;

Că în asemenea condițiuni de drept, întrucât prin recursul de față recurentul a atacat o sentință a comisiei de arbitri drept în fața Curții de Casație, recursul este inadmisibil și urmează a fi respins ca atare;

Pentru aceste motive Curtea respinge ca inadmisibil recursul. (Cas. III No. 408 din 26 Aprilie 1928.)

Cambie, Transmiterea ei, prin gir, la emitent. Valabilitate. Art. 9 din legea cambială din Ardeal prevede că o cambie se poate transmite prin gir în mod valabil și emitentului, așa că în speță intimata emitentă a fost îndepărtată la primirea cambiei prin gir și aceasta cu atât mai mult, cu cât proprietatea cambiei se poate dobândi și prin simpla predare a cambiiilor, cu singura condiție numai, că posesiunea să fi fost dobândită în mod just sau de bună credință. (Cas. III. dec. 5928 din 6 Iunie 1928). *Respins recursul făcut de Ioan Prescurea prin av. Alex. Vassu în proces cu Soc. „V. trea” prin av. Ioan C. Nicolaescu. Preș. St. Mladoveanu, Prezident.*

Quasi delicta și delicta Obligația solidare a făptuitorilor Aplicațiune. În conformitate cu dispozițiunile art. 1301 și 1302 c. civ. austriac când o daună a fost cauzată de mai multe persoane cu intențiune, sau când nu se poate hotărâ în ce proporție a contribuit fi care, atunci sunt obligați toți pentru unul și unul pentru toți, — solidar.

Întrucât în speță, instanța constanță că părșii în mod intenționat și după o prealabilă înțelegere au luat parte la furtul comis la reclamant, sunt date preverile art. 1302 c. civ. aust. pentru obligarea solidară a părșilor la restituirea daunelor cauzate și prin urmare instanța a făcut o bună aplicare a lege când în baza constatărilor i-a obligat la mod solidar. (Cas. I. dec. 607 din 19 Martie 1928. *Respins recursul făcut de Bartha Gheorghe ș. a. în proces cu Paraschiva Eremia, Preș. Er. Mandicevschi, Consilier.*)

Apă curgătoare. Părăsirea albiei vechi. Nu constituie o avulziune. Art. 412 c. civ. austriac și art. 5 legea XXIII din 1865. *Revizuire. Mot. ve. inadmisibile.* Potrivit art. 412 c. civ. austriac prin avulziune se înțelege numai cazul când o porțiune mai însemnată de pământ, care ar putea fi identificată, este ruptă de odată dintr'un mal prin puterea apelor și lipită malului

opus, sau prin efectul alune cărei lipită unui teren inferior.

Modificarea cursului unui râu care și croește o nouă albie prin teritoriul vecin nu constituie avulziune; iar terenul cuprins între vechea și noua albie, continue să rămâne mai departe proprietatea aceluia cărui aparținuse mai înainte de a fi avut loc schimbarea albiei, fără obligația de a fi revendicat în curs de un an conf. art. 412 c. civ.

Curtea de Apel ca instanță de revizuire, nu are cădere de a censura sinceritatea depozitiunilor martorilor sau înlăturarea audierii de noi martori, când instanța de fond motivează în mod suficient hotărârea sa, nesăvârșind eroare grosieră de fapt sau violare de lege. (C. A. Brașov s. II, dec. No. 374 din 18 Iunie 1928).

Minori. Măsuri penale. Arestare. Consiliul tribunalului pentru minori. Recurs. Competință. (Art. 21 și 40 legea minorilor VII/1913). Recursul împotriva hotărârii Consiliului Tribunalului pentru minori se judecă de Curtea de Apel și nu de Camera de punere sub acuzare.

Curtea. Având în vedere cererea făcută de Camera de punere sub acuzare depe lângă Curtea de Apel Oradea de a se da un regulament de competență în afacerea penală privitoare pe inculpatul minor M. dișan Florian.

Având în vedere în fapt că judecătorul pentru infractorii minori depe lângă Tribunalul Sălaj, prin încheierea sa Nr. 1221 din 22 Mai 1928 a ordonat deținerea sub pază în închisoare a minorului Medișan Florian, învinuit pentru delictul de furt; că nemulțumită de această hotărâre, mama minorului a făcut opoziție care a fost respinsă de Consiliul pentru infractorii minori de pe lângă Tribunalul Sălaj prin încheierea Nr. 1224/4—1928. Că în contra acestei hotărâri apărătorul minorului face recurs; că Curtea de Apel Oradea, căreia i-a fost înaintat spre rezolvare, își declină competența ca să l judece, trimițându-l Camerei de punere sub acuzare a Curții de Apel, motivând că legea XII/1913 nedisponând în privința unor asemenea recursuri și anume în ce privește instanțe la cari sunt competente să le judece, iar deciziunea atacată a Tribunalului Sălaj trebuind să fie considerată prin analogie ca o decizie de confirmarea unui mandat de arestare, urmează de aici că în conformitate cu dispozițiunile art. 137 proc. pen. română, aplicabilă și pe teritoriile alipite, asupra recursului declarat contra unei asemenea deciziuni are să se pronunțe Camera de punere sub acuzare depe lângă Curtea de Apel respectivă.

Că, Camera de punere sub acuzare depe lângă Curtea de Apel Oradea, la rândul său și-a declinat deasemenea competența de a judeca recursul în chestiune, argumentând în esență că în speță regulile de procedură penală română extinse pe terito-

riile alipite și invocate prin deciziunea Curții de Apel nu și pot avea aplicaj, pentru că prin alin. ultim al art. 21 din legea infractorilor minori se prevede că deținerea prealabilă și închisoarea preventivă prevăzută de procedura penală, nu au loc, — de unde urmează că nu se poate face analogie între măsura specială ordonată de judecătorul instanței minorilor pentru punerea minorilor sub pază cu mandatul de arestare ce-l emite judecătorul de instrucție, arestarea preventivă fiind o dispoziție de procedură penală contrarie legii infractorilor minori și astfel rezolvarea recursului în speță nu intră în cadrul atribuțiilor Camerei de punere sub acuzare.

Considerând că, cursul justiției fiind astfel întrerupt printr'un conflict negativ de jurisdicțiune, această înaltă Curte este chemată să pronunțe un regulament de competență.

Considerând că, legea infractorilor minori (VII/1913), în vigoare în Ardeal, prescrie o procedură specială pentru infractorii minori, edictând dispozițiuni speciale atât pentru procedura prealabilă cât și pentru judecarea în fond și totodată instituind și organe speciale de judecată.

Că în cursul procedurii prealabile această lege prevede între altele că instanța minorilor, instituită potrivit art. 1 din lege, fiecărui Tribunal, poate ordona și executa dispozițiunile de protecție și ocrotire ce sunt necesare, iar prin art. 21 se arată că judecătorul poate pune pe minori sub pază în închisoare pe timp de 15 zile, care în cazuri grave poate fi prelungită de Consiliul Tribunalului pentru minori din caz în caz cu câte una lună.

Considerând însă că suscitatul articol 21 mai prevede că deținerea prealabilă și închisoarea preventivă prevăzută de procedura penală nu poate avea loc.

Că dar, arestarea preventivă fiind o dispoziție contrarie legii minorilor, nu se poate face o analogie între măsura specială ce se poate ordona în baza art. 21 din citata lege cu mandatul de arestare ce-l emite judecătorul de instrucție — și astfel rezolvarea unui asemenea recurs făcut în asemenea materie nu poate intra în atribuțiunile Camerei de punere sub acuzare de pe lângă Curtea de Apel.

Considerând că, deși cu privire la căile de atac ce s'ar putea exercita în contra unor astfel de hotăriri, cum este susmenționata hotărâre a Consiliului Tribunalului Sălaj pentru minori, citata lege VII/1913 nu prevede o dispoziție expresă, totuși prevăzându-se prin art. 40 din lege ca normă generală, că hotăririle date în afacerile minorilor în a doua instanță de către Consiliul pentru minori al Tribunalului le revizuește Consiliul stabil al Curții de Apel pentru minori, urmează că această instanță este chemată a

se rosti și asupra căilor de atac introduse împotriva hotăririlor Consiliului Tribunalului pentru minori, date în executarea dispozițiilor prevăzute de art. 21 din legea minorilor, cum este în speță.

Că dar, instanța competentă de a rezolva recursul făcut de apărătorul acuzatului Medișan Florian contra deciziunii Nr. 1224/5—1928 a Consiliului Tribunalului Sălaj pentru minori este Consiliul stabil pentru infractorii minori al Curții de Apel Oradea.

Pentru acest motive, Curtea, regulând competența, trimite spre rezolvare recursul făcut de apărătorul inculpatului Medișan Florian contra deciziunii Nr. 1224/5—1928 a Consiliului pentru minori al Tribunalului Sălaj, Consiliului stabil pentru infractorii minori al Curții de Apel Oradea. (*Deciziunea No. 6107 din 7 Iunie 1928*). . . .

Recurs. Motive. Legea Curții de Casație. (Art. 36 și 37 legea Curții de Casație). Recursurile împotriva hotăririlor date în Ardeal trebuiesc motivate în conformitate cu legea Curții de Casație în vigoare și în Ardeal.

Curtea: Asupra chestiunii de a se ști dacă recursul făcut de Salamon Ștefan, Salamon Roza căsăt. Burjan Károly junior, Salamon Anna căsăt. Szász Josef și Salamon Mária căsăt. Pongrácz Balázs în contra sentinței Nr. C. 1123/2/925 din 9 Februarie 1927 a Curții de Apel Tg. Mureș în proces cu lășă-mământul lui Salamon Josef senior, văduva lui Salomon Josef senior răsc. Both Terezia și Salamon Josef cel mai tânăr este formulat conform legii.

Considerând că recursul fiind introdus în ziua de 23 Martie 1927 contra unei sentințe date în apel la 9 Februarie 1927, regularitatea formulării lui are a se examina în raport cu legea organică a Inaltei Curții de Casație și Justiție astăzi în vigoare, lege publicată în „Monitorul Oficial” Nr. 282 din 20 Decembrie 1925 și pusă în aplicare la 1 Ianuarie 1926.

Considerând că această lege arată în prima secțiune a titlului II cazurile când anume se poate cere casarea unei hotărâri susceptibile de recurs, iar în art. 36 prevede că motivele de cesare trebuie să fie formulate în prima parte sub forma enunțativă, indicându-se numai textul de lege, ori principiul de drept violat și în ce sens anume, iar în a doua parte să urmeze dezvoltarea și argumentarea.

Considerând că, în speță, recurenții se mărginesc să invoace prin recursul lor contra sentinței de apel o serie de considerațiuni de fapt și să conteste unele constatări din sentința Curții de Apel dar nu formulează vre-un motiv de casare din acele admise de lege și în forma cerută de art. 36 din legea Curții de Casație,

Că așa fiind, recursul este greșit formulat și motivat conform legii și de aceea, în conformitate cu art. 36 și 37 din legea Curții de Casație, urmează să fie anulat,

Văzând și cererea intimărilor în privința cheltuielilor de recurs.

Pentru aceste motive Curtea anulează recursul ca greșit formulat. (*Cas. l. Dec. No. 963 din 2 Mai 1928*).

Turburare. Dacă amestecul peste măsura obișnuită în folosința unui imobil vecin obligă la desdăunare pe autorul turburării? Art. 364, 1304 și 1305 c. civ. austr. În fapt. Reclamanta cere a fi desdăunată pentru faptul că, în vecinătatea imobilului său, pârâțul a plantat niște plop, cari atunci când bate vântul, nu numai crengile, dar și tulpinile lor, fiind prea apropiate de casa reclamantei, se încuvoale și lovesc zidul și calcanul, aducându-le pagube.

Dacă acest fapt poate da loc la o acțiune în daune?

În drept. Art. 1304 c. civ. austriac nu poate avea aplicațiune în speță, fiindcă paguba nu este datorită vreunei vine a pârâțului, însă nu este mai puțin adevărat, având în vedere starea de fapt, că constituie o imixțiune directă și nemijlocită, care se exercită asupra imobilului vecin, fără nici un titlu juridic special, imixțiune care întrecând măsura obișnuită a toleranțelor, provenite din raportul de vecinătate, produc în același timp o vătămare a drepturilor vecinei (reclamantă), care potrivit art. 364 c. civ. austr., este interzisă, și ca atare, pârâțul nu are dreptul să se prevaleze de dispozițiunile art. 1305 c. civ. austr.

Prin urmare, în speță, Curtea obligă pe pârâț ca în termen de 60 de zile să facă lucrările necesare ca să înlăture pe viitor orice stricăciune ce ar putea o cauza plopul pârâțului, iar în cazul când la expirarea acestui termen nu se vor executa aceste măsuri sa va procedă la tăierea plopilor. (C. A. Cluj s. I., dec. No. C. 259 din 13 Mai 1928)

Raporturile dintre editor și autor cu privire la lucrări științifice, literare, etc. Aplicațiune. În conformitate cu art. 517 c. com. ard. autorul unei lucrări literare sau științifice care și-a cedat lucrarea sa unui editor, are obligațiunea sub sancțiunea desdăunării de a se abține dela orice act sau dispozițiune, cum ar fi editarea din nou a aceluși lucrări, sau numai a unei părți din ea, prin înglobarea materialului într'altă lucrare și care ar fi de natură să prejudicieze pe editorii în exploatarea operei editate, atâta timp cât exemplarele lucrării date spre multiplicare nu au fost vândute complect de editor.

În speță însă, întrucât Curtea de Apel constată în fapt că cele două manuale didactice se deosebesc fundamental unul de altul, și într'o astfel de împrejurare recurentul nu poate legal susține că în cauză poate să aibă loc aplicațiunea art. 517 c. com. ard. (Cas. III. dec. 820 d n 28. Septembrie 1928)

Dreptul inculpatului achitat de a pretinde despăgubiri. Art. 576 pr. pen. ardeleană. După dispozițiunile art. 576 proc. penală, inculpatul achitat în mod definitiv sau în contra căruia s'a stat printr'o hotărâre rămasă definitivă procedura pornită în contra sa, poate cere despăgubiri pentru daunele materiale și morale ce le-au încercat în urma arestării sale, dacă

faptul ce a fost pus în sarcina sa nu constituie infracțiune, dacă acel fapt constituind infracțiune, nu a fost însă comisă de loc sau nu de dânsul ci de un altul condiționat bine înțeles de neexistența vreunei dintre faptele arătate de art. 577 proc. pen.

În speță, din ectele dela dosar rezultă că petiționarul a negat în mod constant faptul de omor ce i se impută, că n'a evadat și nici n'a încercat să influențeze pe martorii și experții ce au fost alcătuiți în cauză (art. 577 proc. pen.)

Astfel fiind și cum s'a dovedit în urmă că faptul ce i se atribuie petiționarului a fost comis în realitate de un altul, în asemenea condițiuni cererea petiționarului se găsește întemeiată. (Cas. II. decizia penală 2944 din 1928. Preș. C. Chisel ță, Consilier.)

Curatori, Serviciul aduse de curatori pupillor în exercitarea meseriei lor. Trebuiesc plătite. Art. 78 din legea XX 1877 prevede că atunci când tutorele sau curatorul a făcut anumite servicii pupilului sau celui pus sub curatelă, cari fac parte din profesiunea sau industria sa va putea prelinde plata acestor servicii în măsura cea mai mică a cerințelor legale, sau taxelor, ori prețurilor uzuale.

Întrucât în speță, instanța constată în fapt că reclamantul a fost numit curator pentru absent, și în această calitate a făcut lucrări avocațiale, iar această constatare n'a fost atacată pentru denaturare, instanța a făcut o bună aplicare a menționatului text de lege când a acordat reclamantului pe lângă onorariul de curator încă și un onorar de avocat.

Legea nefăcând nici o distincțiune între curatorii provizorii și cei definitivi, din punct de vedere al onorariului ce li se cuvine, instanța de apel cu drept cuvânt i-a acordat reclamantului onorariu ca curator, fiind fără interes a se examina dacă acesta a fost instituit curator, definitiv sau provizoriu. În ce privește fixarea acestui onorar la suma de 10.000 lei, instanța de apel a fost autorizată să fixeze această sumă, în conformitate cu art. 82 din sus menționata lege, în urma eprecierii osteneții curatorului și a averii celui pus sub curatelă (Cas. I, dec. 1217 din 29 Mai 1928).

Legea agrară Transilvania. Extravilane urbane. Intravilane. Expropriere. Contracte cu arendare. (Art. 45 legea agrară Transilvania.) Dispozițiunile cuprinse în art. 45 legea agrară Transilvania în ce privește arendarea terenurilor rămase dela exproprierea nu sunt aplicabile și intravilanelor.

Curtea asupra cererii de revizuire făcută de văduva lui Coloman Barcsay în contra sentinței No. 2336/923 dată de Curtea de Apel Cluj.

Având în vedere că din sentința atacată cu prezenta cerere de revizuire rezultă că reclamanta Obștea de arendare din Com. Barcea-Marea și Mică, a chemat în judecată pe proprietară, văduva lui Barcsay, pentru ca contradicțoriu cu aceasta să se declare nule contractele prin care pârâța a arendat moșia sa situată, în com. Barcea-Mică, și să se dea acea moșie în arendă Obștei reclamante, aceasta în temeiul art. 45 din legea de reformă agrară pentru Transilvania.

Că această acțiune a fost admisă de Tribunalul Deva, iar Curtea de apel constată că proprietara pârâță Barcsay Coloman din Deva, a arendat cu o

serie de contracte pe trei ani, începător din 1923—1925 terenul de 77 jug ce i-a rămas în urma exproprierei în com. Barcea Mare și Barcea-Mică fără îndeplinirea dispozițiilor legii agrare din care cauză zisele contracte sunt nevalabile.

Că pentru a respinge apelul și a confirma sentința primei instanțe, Curtea de Apel în examinarea motivelor de apel bazate pe violarea normelor de drept formal întrucât Tribunalul judecat fără citarea părților și greșit s'au anulat contractele de arendare cari erau referitoare la intravilane, Curtea găsește în ce privește primul motiv că el este neîntemeiat deoarece deși era necesară citarea părților contradictor totuși din acest fapt nu se poate deduce caducitatea procedurii înaintea primei instanțe întrucât natura afacerii era urgentă, tribunalul era în drept să judece suma fără citarea părților; iar în ce privește motivul II de apel, Curtea îl respinge pe considerațiunea că din cuprinsul art. 41 și urm. al legii agrare rezultă că nicăieri nu se face distincțiunea între intravilan și terenuri cultivabile.

Având în vedere că prin motivul I de casare se susține de recurență că în mod greșit și prin violare art. 76 din legea agrară și 107 din regulamentul acelei legi a stabilit Curtea de Apel că citarea părților în prezentul litigiu este lăsat la aprecierea instanțelor, deoarece legea agrară spune textual că: „In ce privește procedura până la edictarea unei singure legi în țară, se vor aplica prescripțiile procedurii civile în vigoare“ (art. R. A)

Considerând că motivul I de casare este neîntemeiat și deci urmează a fi respins, pe de o parte fiindcă art. 45 din regulamentul legii agrare, în prevederile sale cu privire la procedura de urmat la arendarea moșilor rămase în urma exproprierei este destul de clar și nu rezultă din el dacă trebuiesc sau nu citate părțile în cererile de anulare contractelor de arendă făcute cu încălcarea prevederilor lui, iar pe de altă parte fiindcă în speță, în nici un caz necitarea părților de prima instanță nu mai poate fi privită ca o nulitate din moment ce partea care invocă necitarea, a făcut apel și fiind citată în instanța de apel a avut posibilitatea să se apere, astfel că viciul s'a acoperit.

Având în vedere că prin motivul II de casare se susține că în mod greșit și cu violarea principiilor din legea agrară Curtea de Apel consideră că dispozițiile prevăzute de art. 45 în ce privește arendarea terenurilor rămase proprietarilor sunt aplicabile și intravilanilor.

Considerând că potrivit normelor din legea agrară pentru Transilvania prin expresiunea „moșiile rămase în urma exproprierei“ din art. 45 l. o. nu se pot înțelege decât terenurile rămase proprietarilor în baza art. 6, 7 și 8 din legea agrară adică terenurile cultivabile rurale și extravilanele urbane, iar nu și intravilanele care nu erau supuse exproprierei generale;

Că deci în mod greșit a decis Curtea de Apel că în principiu dispozițiile art. 45 referitoare la arendare se aplică și intravilanilor, deoarece intravilanele urbane nu cădeau nici sub regulile arendării

prevăzute la art. 45, astfel că motivul II de casare este întemeiat.

Că dar, ceesece trebuia să stabilească Curtea de fond era chestiunea de a se ști dacă moșia arendată era compusă sau nu și din intravilane urbane;

Că întrucât în această privință nu există nici o stabilire la dosar, Curtea de Apel hotărând principial că și intravilanilor li se aplică regulile dela arendare, casarea urmează a se face cu trimiterea la aceleași instanță de apel.

Pentru aceste motive Curtea respinge motivul I de casare. Admite cererea de revizuire pentru motivul II. Casează sentința Curții de Apel Cluj și trimite dosarul aceleiași instanțe de apel pentru a debata și judeca din nou cauza când va hotări și asupra cheltuielilor de judecată și revizuire fixate pentru recurență la 1.000 lei, iar pentru intimări la 1.500 lei (Cas. I. Dec. No. 1425 din 16 Iunie 1923).

Contrabandă vamală. — *Contrabanda de monete se consideră tot contrabandă vamală și intră în dispozițiunile art. 196 legea vămilor.* Contrabanda de monete, dată fiind modificarea făcută prin legea din 5 Ian 1920, are a se considera tot, contrabandă vamală.

Curtea: Asupra recursului făcut de acuzații Adrian Köves și Emil Morgenstein și de apărătorul lor contra sentinței N. P. II 546/925 din 11 Aprilie 1927 a Curții de Apel Timișoara s. II.

Având în vedere actele dela dosarul cauzei cum și sentința No. 3004/924 a Tribunalului Timișoara, din care se constată că în noaptea de 7 spre 8 Februarie 1924 făcându-se în stația Cărpiniș, o contra revizie a călătorilor sosiți cu trenul Simplon, și procedându-se la verificarea bagajelor, s'au găsit de către agenții vamali în geamantanele acuzaților Adrian Köves și Emil Morgenstein, ascunși pe fundul lor, masești cu efecte de corp și alimentele în total 5,699.000 dinari: bărbești, iar asupra acuzatului Adrian Köves încă suma de 99.000 dinari, pe care sumă în întreg nu s'o treacă în Jugoslavia, deși n'au avut autorizație în regulă de a fi exportată decât pentru suma de 45.000 dinari, iar diferența până la 5,798.000 dinari au voii s'o treacă cu autorizațiuni nevalabile și cu termene deja expirate.

Că, pentru acest fapt de contrabandă numiți acuzați fiind deși în judecata Tribunalului Timișoara, această instanță prin sus menționata sentință l-a achitat de orice penalitate, motivând că art. 196 legea generală a vămilor prevede pedepse numai pentru contrabandă de mărfuri sau de valori și nici decum pentru faptul trecerii peste graniță, chiar în mod fraudulos, a unor monezi.

Că această hotărâre, în urma apelului introdus de Parchetul Tribunalului Timișoara, a fost reformată prin sentința No. P. II 546/925 a Curții de Apel Timișoara s. II, făcându-se în contra acuzațiilor aplica-

țiunea art. 186 al. I din legea generală a vămilor, numiții au fost condamnați la câte 1 an închisoare corecțională.

Că în contra acestei sentințe a Curții de Apel ambii acuzați și apărătorul lor au declarat recursul de față, invocând oral motivele de nulitate prevăzute de art. 385 pt. 1 a) B. proc. pen., formulând în termen și motive redactate în scris și depunând ulterioară prin plătirea înreg. la grefa acestei Inalte Curți la No. 13786 din 28 Iunie 1928 și motive suplimentare.

Având în vedere că, prin motivele scise, recurenții mai invocă și cazul de nulitate prevăzut de art. 385 pt. 1. c.

În ce privește acest motiv de casare, în conformitate cu dispozițiunile art. 388, 390 pr. pen. com. al. cu art. 31 n. p. p., urmează a fi înlăturat din discuțiune ca tardiv, întrucât după cum s'a arătat mai sus n'a fost invocată și cu ocazia declarării recursului în instanță conform prescripțiunilor citatelor texte.

Că, asemenea nu pot fi luate în considerațiune nici motivele suplimentare, nefiind depuse la grefa Curții de fond, după cum prevede în mod categoric art. 431 al. 4 din procedura penală.

Având în vedere că recurenții, invocând cazurile de nulitate prevăzute de art. 385 pr. 1. a) b. proc. pen., cer casarea hotărârii Curții de fond pe următoarele motive:

1. Că Curtea de fond a făcut o rea aplicațiune a legii, când declară pe acuzați de vinovați pentru delictul de contrabandă, căci starea de fapt menționată ca constatăată nu întrunește elementele componente ale menționatului delict;

2. Că Curtea de fond prin exces de putere stabilește starea de fapt din hotărârea sa, omițând stabilirea faptelor care servesc favorabil interesele acuzaților și sprijinindu-se numai pe procesul-verbal dresat numai de organele vamale;

3. Că faptul imputat acuzaților în nici un caz nu întrunește elementele infracțiunii sancționată de art. 196 legea vămilor cu pedeapsa închisorii.

Având în vedere că după dispozițiunile art. 192 din legea generală a vămilor, orice import sau export încercat sau săvârșit în contra dispozițiunilor acestei legi, constituie un fapt de contrabandă săvârșita sau numai încercată.

Având în vedere că prin decretul lege No. 2238, publicat în „Monitorul Oficial” No. 33 din 16 Mai 1920, s'a prohibit orice export de monete sau valori, neputând fi scoase din țară decât numai în baza unei autorizațiuni speciale a Ministerului de finanțe.

Având în vedere că, prin procesul verbal No.

1049 din 14 Februarie 1924, dresat de agenții vamali dela vama Timșoara și sucursala Cărpiniș, se constată că numiții Adrian Köves și Emil Morgenstein au încercat să scoată din țară prin contrabandă suma de 5,798.000 dinari sârbești, găsiți ascuși în geamantanele lor și parte asupra numitului Adrian Köves, adică hârtie monetă străină prohibită la export, neavând autorizațiuni în regulă decât pentru suma de 45.000 dinari.

Considerând că Curtea cu drept cuvânt a putut primi ca dovadă procesul verbal sus menționat și din moment ce acuzații cu nimic n'au dovedit alegațiunile lor și cum pe de altă parte faptele ce numiții invocaseră și anume că banii în chestiune n'au format proprietatea lor și că în calitate de funcționari au primit o. din dela Banca Timșoara de a transporta banii, nu-l poate apăra de pedeapsă, chiar dacă ar fi stabilite acele fapte și bazându-se numai pe constatările menționatului proces verbal, în mod just Curtea de fond a stabilit existența delictului de contrabandă în sarcina acuzaților.

Că așa fiind, primul motiv de casare bazat pe art. 385 p. c. 1. a) proc. pen., prin care pe de o parte se linge a susține inexistența delictului de contrabandă, iar pe de altă parte de a se critica starea de fapt constatăată și găsită ca dovedită de instanța de apel în suveranitatea ei și care scapă controlului acestei Curți supreme, potrivit art. 33 al. 3 n. p. p. se găsește nefondat.

În ce privește motivul bazat pe greșita calificare a faptului imputat acuzaților, deoarece art. 196 din legea vămilor nu consideră ca contrabandă exportul de monete.

Considerând că exportul monetelor, valorilo, române și străine de orice fel a fost prohibit prin decretul No. 2338 din 15 Mai 1920.

Că legea din 5 Ianuarie a modificat art. 196 din legea vamală, adăugând cuvintele „contrabandă de valori” alături de cele de mărfuri spre a lăsa îndoiala ce s'ar putea ivi asupra chestiunii dacă noțiunea de mărfuri cuprinde și pe aceia de valori.

Că scopul legii modificatoare a fost de a pedepsi și contrabanda de monete, aceasta rezultă din expunerea de motive a Ministerului de finanțe, adoptată de Comitetul delegațiilor din ambele Corpuri Legiuitoare, care declară că pe viitor pedeapsa închisorii se va aplica și contrabandelor de monete în speranța că se vor împușina contrabandiștii știind că li se va aplica și pedeapsa închisorii.

Considerând că dacă în al. I, II ale art. 196, în care se fac distincțiunile pentru aplicarea pedepsei cu închisoarea, se vorbește numai de mărfuri nu și

de valori, aceasta nu poate duce la concluzia că contrabanda de valori nu ar fi pedepsită, deoarece primul alineat prevede contrabanda de valori alături de cea de mărfuri și trimite pe fraudatori în ambele cazuri înaintea instanțelor corecționale spre a-și primi pedeapsă.

Că prin urmare, fără temei se susține că legea vămilor n'ar pedepsi cu închisoarea contrabanda de monete și astfel și acest al 2-lea și ultim motiv de casare este nefondat, iar hotărârea condamnată a Curții de fond se menține în total, neavând nici o înrăurire în cauza împrejurarea că se invocă de acea instanță în mod eronat decretul lege Nr. 422 publicat în „Mon. Oficial” Nr. 246 din 30 Ianuarie 1919, care nu și putea avea aplicațiunea în speșă, fiind abrogat prin suscitatul decret Nr. 2238.

Că dar, pentru toate aceste considerațiuni recursul urmează a fi respins ca nefondat.

Pentru aceste motive Curtea respinge recursul. (Cas. II Nr. 6033 din 4 Iulie 1928.)

• • •

Timbru. Petiție de recurs. Timbru de recurs pentru fiecare coală a cererii de recurs. Art. 29 din legea timbrului. Când se anulează un atare recurs. (Art. 42). Conform art. 29 din legea asupra timbrului și taxelor de înregistrare dela 1 Maiu 1927 petiția de recurs trebuie să fie timbrată, astfel încât fiecare coală a cererii de recurs în casare, să poată timbrul cerut de lege pentru înaintarea recursului în casare.

Potrivit art. 42 din aceeași lege, nulitatea unui recurs în casare netimbrat sau insuficient timbrat, nu se poate pronunța oricâte termene de desbatere se vor fi perindut, decât numai dacă în urma unui prim termen special acordat în acest scop, recurentul nu va fi achitat sau complectat timbrul și amenda pentru netimbrare. (Cas. III. Jurnal Nr. 2081 din 3 Iulie 1927).

• • •

Instanțele de judecată nu sunt datoare să administreze din oficiu probele propuse de părți, dar în administrarea cărora n'au făcut diligențele necesare (Art. 158, 43 legii acceler). Curtea: Asupra motivului II. de casare, prin care recurenta Soc. „Frigul” se plânge că Tribunalul — judecând ca instanță de apel, în lipsa apelantei — nu discută proba cu martori propusă prin petițiunea de apel, cease ar constitui — în părerea numitei recurente — o violare a art. 43, combinat cu art. 15 din legea accelerării judecăților, potrivit cărora instanța de fond urmează să aibă în vedere, chiar în lipsa părții, excepțiunile, probele, cererile și pretențiunile acestei părți, putându-le admite dacă le va găsi întemeiate;

Considerând că este adevărat că prin citatele

texte de lege, — ca o derogare la principiul oralității judecăților — s'a admis părților litigante dreptul de a-și face apărările, chiar în lipsă, pe baza probelor și actelor prescrise, părții adverse;

Considerând însă că, în exercitarea acestui drept nu este suficient ca partea să declare că vrea să auză de o probă, ci trebuie să o pregătească, punând instanța de judecată în situațiunea de a se putea pronunța asupra ei; că, în special în ce privește proba testimonială, simpla invocare a acestei probe în petițiunea introductivă cu menționarea unor nume de martori cum este în speșă, nu obligă instanța de judecată, căreia legea îi lasă o deplină facultate în admiterea probelor, să se pronunțe dacă partea nu a depus diligențele necesare pregătind proba, adică îngrijindu-se ca martorii să fie citați pentru ziua judecării; or, în speșă, nu numai că recurenta — care a lipsit la judecarea apelului — nu a depus vre-o diligență în acest sens, dar apelul său a fost judecat în urma citațiilor emise la străduința celeilalte părți;

Că, astfel fiind motivul II de casare este neîntemeiat și întrucât la primul s'a renunțat, recursul urmează a se respinge.

Pentru aceste motive Curtea respinge recursul (Cas. III No. 629 din 13 Iunie 1928).

• • •

Construcție pe terenul altuia. Drepturile constructorului și ale proprietarului fondului în cazul existenței și a lipsei bunei credințe din partea lor. Potrivit ultimului alineat din par. 418 c. c. austriac dacă proprietarul fondului a avut cunoștință de construirea clădirii și nu a oprit lucrarea constructorului de bună credință, pentru teren nu poate să ceară decât valoarea obisnuită a solului.

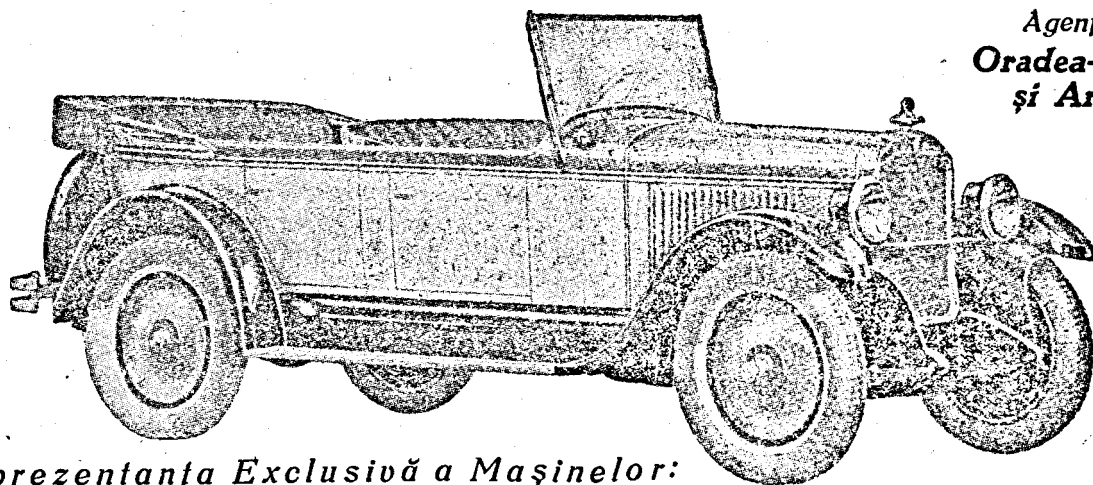
Constructorul pe terenul altuia numai atunci ar putea pretinde pe baza ultimului alineat al par. 418 c. c. a. proprietatea solului, dacă a fost de bună credință.

Intrucât în speșă constructorul știa că construiește pe un teren care nu era al său el era de rea credință.

În speșă constructorul a putut să înlăture reaua credință prin învoiala cu proprietarul, însă acea învoială nefiind făcută în formă autentică, între soți ea era nevalabilă și deci ca atare constructorul este a se considera ca fiind de rea credință și în acest caz nu i se poate aplica ultimul alineat al par. 418, ci primul alineat conform căruia proprietatea clădirii o dobândește proprietarul solului, adică reclamanta, și deci bine și legal au procedat instanțele de fond când au admis acțiunea astfel că motivele de casare fiind neîntemeiate revizuirea are a fi respinsă (Cas. I. dec. 1412 din 16 Iunie 1928).

»NOËL«

SUCURSALA: TIMIȘOARA BULEVARDUL REGINA MARIA 8.

Agenții:
Oradea-Mare
și Arad

Reprezentanța Exclusivă a Mașinelor:

BUICK ȘI OLDSMOBILE

în permanență stoc

JILESCU

CLUJ

STRADA REGINA MARIA

16

Automobile
Accesorii
Uleiuri
Autogarage
Cauciucuri
Benzină

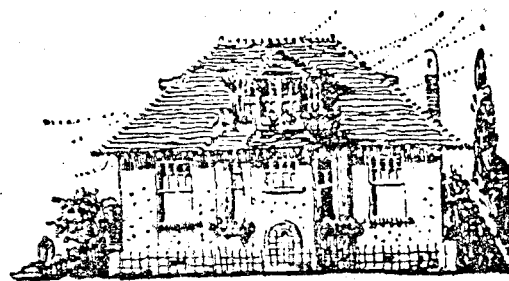
TELEFON.
7-63

»FENIX«

Societate Anonimă
Română de Asigurări

București

Str. Bis. Enei Nr. 10

Oferă asigurări populare de capitalizare
pe 10 și 15 ani combinate cu construcțiuni
de case plătibile în rate timp de 20 ani.

Ce caută
agenți serioși, în Ardeal, contra
comision.